

Argesul

Director: Mihai GOLESCU

● apare în
22 octombrie 2024● anul CXLVIII ● Nr. 11 (9171) ● 5 lei
● marți, 17 septembrie 2024

INSTRUCȚIE ȘI EDUCAȚIE PE NISIP MIȘCĂTOR

Festivitatea de deschidere, la Școala „Matei Basarab”

Gh. PĂUN:
Noi și ceilalți
- pagina 3

Gh. SOARE:
Cometă cu
„lungi coade”
- pagina 5

Al. Vlad CIUREA:
Accidentul
vascular
- pagina 8

D-tru C-tin DULCAN:
Vindecarea
din
perspectiva
științei
medicale și a
religiei
- pagina 17

ÎPS Calinic:
Crucea
înseamnă
acceptarea
suferințelor
în fiecare zi
- pagina 15

ȘCOALA, PE MÂNA UNOR NEISPRĂVIȚI!

Mihai GOLESCU

Pe 9 septembrie, a început școala! Sincer să fiu, nu știu câți dintre părinți și bunici s-au bucurat ori s-au întristat că a venit vremea să-și dea copilul ori nepotul la școală. Cei interesați de mersul acestui proces fundamental al societății sunt conștienți că odrasele lor sunt păscute de un mare pericol...

Nu vă grăbiți să vorbiți de droguri, de violență, de fluiditatea de gen, nu! Mai important decât asta este ce învață ei la școală. Altădată era limpede: îmi dau copilul la școală să învețe să citească, să socotească și să scrie, ca să știe apoi să se descurce în viață, orientându-se către o meserie - care-i brățară de aur - ori să devină intelectual: profesor, preot, inginer ș.a.m.d.

Azi, uitați-vă bine în jur, elevul termină patru, șapte - opt clase ori și liceul și devine... analfabet funcțional. Oficial, o parte dintre cei ce termină gimnaziul ori chiar liceul se uită la un text ca... vițelul la poarta nouă. Adică îl pot citi, ce-i drept, cu poticneli, dar nu și înțeleg ce scrie acolo. Asta-i analfabetismul funcțional de care-i viciat până-n „prăsele” învățământul nostru.

Nu mă încumet eu aici să fac o analiză a învățământului nostru din cei peste 30 de ani de libertate - au făcut numere la rând oameni cu experiență: Gh. Soare, George Baciu, Crina Zărnescu, Magda Grigore, dar ca un profesor, care a părăsit cu regret catedra, îmi exprim o stare de spirit. Care nu-i deloc optimistă, mai bine zis din jale se întrupează școala, ca Electra

la greci. O jale care-i dă ocol de peste 30 de ani, de când mai fiecare ministru - peste 20! - nou-numit a încercat să reformeze învățământul, să-l scoată din structurile lui comuniste, din balastul ideologiei și mediocritatea endemică. Vorba lui Tudor Opreș, un excelent profesor de liceu și autor de cărți didactice, învățământul românesc trăiește o dramă. Profundă!

Uitați-vă în jur! Politicienii noștri, fie că au participat, la 9 septembrie, la festivitățile de deschidere, fie că vorbesc de la pupitrul parlamentului, țin să se fălească bățoși că avem învățământ gratuit. Din două, una: ori sunt mincinoși (de regulă, se întâmplă), ori habar n-au ce-i aia gratuitate, precizată în Constituție.

Ca să meargă la creșe, la grădiniță, la școală, copilul trebuie să mănânce, să se îmbrace și să se încălze, să cumpere rechizite, cărți, pe lângă cele fixate în curriculum, să plătească transportul spre școală și înapoi acasă, să poată să-și ia un sendviș ș.a.m.d. Cine asigură toate aceste nevoi strict necesare? Părintele, nu? Și, dacă părintele nu poate s-o facă? Păi, atunci, copilul nu merge la școală, ori merge din joi în Paști, când își permite. De unde rezultă „gratuitatea” învățământului? Din vorbe! Sigur, statul plătește salariile profesorilor, chiar și costurile unor cărți, mobilierul din clase și cancelarie, facturile la încălzire și iluminat, din când în când și transportul, gustarea...

(continuare în pagina 3)

Noul an școlar la Pitești:

Multe emoții, întrebări, scandaluri și mari provocări

Pe 9 septembrie, curțile școlilor și-au deschis porțile în așteptarea învățăceilor din ciclul primar. Prichindei sau mai măricei, elevii îmbrăcați adecvat în această importantă zi și-au făcut apariția emoționați, însoțiți de părinții în mintea cărora se împleteau zeci de întrebări și dorințe. Profesorii, ca întotdeauna, pregătiți să întâmpine o nouă generație la festivitatea de deschidere a noului an școlar.

Bucurie și emoție

A fost o zi importantă nu doar pentru copii, ci pentru toți cei implicați. Fie că vorbim de primii pași într-o școală sau un alt început în ciclul gimnazial, trăirile părinților au fost cam aceleași – o combinație de mândrie pentru ce au crescut, dar și de griji presărate cu nerăbdarea de a vedea lucrurile aranjate. Pe de altă parte, elevii de gimnaziu și-au ascuns și ei, cu greu, emoțiile - chiar și cei mai "experimentați", cum ar fi școlarii de clasa a V-a, pentru care ziua de 9 septembrie a însemnat un nou început. Atitudinea lor a fost una care a exprimat o mai mare seriozitate față de anii trecuți. Unii au cunoscut mulți colegi noi, dar nu aveam cum să nu remarc privirile care îi căutau neconștient tot pe vechii colegi, în fapt prieteni. Cei mai îndrăzneți au schimbat deja vorbe cu noii colegi, alții, mai timizi, s-au "mulțumit" să schimbe impresii cu prietenii din clasele I - IV.

În fața mulțimii, directorul școlii a ținut un discurs emoționant, încurajând elevii să fie curioși, perseverenți și să își urmeze pasiunile. Educația este esențială pentru a deveni cineva, însă fiecare școală are problemele ei.

Elevi mutați la alte școli

Dincolo de scenariul ideal, ca să nu mai vorbim de școală, în general, o parte din elevi, alături de părinții lor, trebuie să se adapteze unor situații mai dificile. Spre exemplu, la Școala „Ion Pillat” urmează să se desfășoare lucrări ample de renovare, motiv pentru care mai multe

clase au fost mutate la o altă unitate de învățământ, urmând ca și altele să fie mutate, în perioada următoare.

La școlile-gazdă, din pricina sălilor de curs insuficiente, orarul a fost conceput la limită. Mai exact, elevii de clasa a V-a așteaptă să se elibereze sălile unde se învață de dimineață și încep cursurile la ora 14, iar de terminat, termină seara, la orele 19-20.

Ce poți să mai faci în puținul timp rămas din zi? Planurile părinților au fost date peste cap, mulți aveau activități extra cu copiii, cum ar fi cursuri de tenis, înot ș.a.m.d. Acum trebuie reprogramate în prima parte a zilei, dar tot atunci elevii trebuie să se ocupe și de teme.

Mai mult decât atât, în cazul părinților cu doi sau mai mulți copii, aceștia au acum de parcurs "n" drumuri la școli diferite, la ore diferite ale zilei.

Proiectul despre care vă vorbeam are un termen de aproximativ 12 luni, însă știm cu toții că, deseori, aceste termene nu se respectă, apar tot felul de alte probleme pe parcurs, iar durata lucrărilor se prelungește. Sperăm să nu fie cazul de această dată.

Optimism

În altă ordine de idei, cu toate schimbările pe care le-a adus acest nou început, elevii și părinții sunt încrezători că va fi bine, că va fi o perioadă în care se vor adapta și apoi vor găsi portite pentru toate activitățile și hobby-urile lor.

Așa a început un nou an școlar la Pitești, cu promisiuni, întrebări, scandaluri, provocări și visuri care așteaptă să fie împlinite.

Fiecare astfel de moment contribuie la definirea copiilor care știu că fiecare nou an îi aduce mai aproape de încheierea gimnaziului și de trecerea la liceu, etapă la care mulți se decid ce vor să facă în viitor, ca adulți. Fiecare sunet de clopoțel aduce cu el promisiunea unei noi șanse de a învăța, de a se dezvolta și de a se pregăti pentru viața care îi așteaptă dincolo de porțile școlii.

George OLTEANU

La mulți ani!

Azi va fi sărbătorit - la zi aniversară - medicul infecționist **Alexandru Matrozi**, iar în perioada 21 - 22 septembrie vor primi felicitări **Nicolae Pavelescu**, deputat, **Ionuț Pandelică**, om de afaceri, **Mariana Ionescu**, fostă directoare la Agenția de Mediu, și prof. univ. emerit dr. ing. **Nicolae Pandrea** (Universitatea Pitești).

La mulți ani, alături de cei dragi!
„Argeșul”

Calendar

17 septembrie

Azi se sărbătorește Ziua Internațională a Siguranței Pacienților, instituită în mai 2019, pentru a îmbunătăți înțelegerea globală a siguranței pacienților, pentru a spori implicarea publicului și a reduce daunele pentru pacienți.

* 1787: A fost adoptată Constituția SUA. A intrat în vigoare la 4.03.1789 și este valabilă, cu amendamente, și astăzi.

* 1823: A murit Gheorghe Lazăr, întemeietorul învățământului modern românesc; a fost inițiatorul și conducătorul primei școli în limba română, „Școala de la Sfântul Sava” - 1818 (n. 5.06.1779).

* 1888: A murit poeta Iulia Hașdeu, fiica scriitorului Bogdan Petriceicu Hașdeu („Lacrimile copilăriei”, „Prințesa Papillon”, „Domnișoara Maussade” - n. 2.11.1869).

* 1935: România a fost admisă ca membru permanent în Consiliul Ligii Națiunilor, cu o majoritate de 50 de voturi (din totalul de 52), fapt fără precedent în istoria acestui for internațional.

* 1944: Al Doilea Război Mondial - Armata a IV-a română poartă lupte grele pentru forțarea Mureșului în centrul Transilvaniei, în zona Oarba de Mureș - Dealul Sângiorgiu - Iernut, zdrobind rezistența înverșunată și bine organizată a armatelor germano-ungare.

* 1973: Se înființează Cenaclul „Flacăra”, sub conducerea poetului Adrian Păunescu; a fost interzis în vara anului 1985, după o busculadă pe stadionul din Ploiești.

* 2001: Bursa de la New York (NYSE) se redeschide după atacurile teroriste de la 11 septembrie, fiind cea mai prelungită perioadă de închidere după Marea Criză din 1930.

ARGEȘUL

Publicație de atitudine politică, social-culturală

Director: **Mihai GOLESCU**

Redactor-șef - print: **Val NICOLAU**, tel. 0733 942 813

online: **George OLTEANU**, tel. 0746085073

Social: **Olga ANDRONACHI**, tel. 0747286586

Cultură: **Magda GRIGORE**, tel. 0728156520

Învățământ: **Gheorghe SOARE**

Publicitate - marketing - print - online: **Adrian GOLESCU**, tel. 0737035999

Secretariat: **Andreea TEȘU**, 0724590091

Contabilitate: ECF AUDIT SYSTEM SRL, Contabil șef: **Maria CRĂCIUNEANU**

Cenzor: **Tatiana CIOFĂRLĂ**

Difuzare:

Viorel CRĂCIUNEANU, tel. 0729841301

Redacția și administrația: Pitești, Bd-ul Republicii nr. 88, tel. 0248217704

Correspondenți peste hotare:

Franța: **Vasile MĂRUȚĂ**

Colaboratori permanenți:

ÎPS CALINIC, Florin CHIVOCI, Prof. univ. dr. neurochirurg membru de onoare al Academiei Române Alexandru Vlad CIUREA, Augustin DOȚAN, Mihai EPURE, preot Lucian GRIGORE, Liviu MARTIN, acad. Gh. PĂUN, Denisa POPESCU, Octavian Mihail SACHELARIE, Adrian SIMEANU, Constantin VOINESCU, Dan ZAMFIRESCU, Crina ZĂRNESCU

Consiliul editor:

Mihai GOLESCU președinte, **Marin MANOLACHE, Val. NICOLAU**

Noi și ceilalți

Gheorghe PĂUN

Psihosociologii nu obosesc în a ne avertiza că aceasta este o sintagmă toxică, alarmantă, care semnaleză o separare maladivă, periculoasă prin consecințe, pentru că este percepută și chiar duce la semnificația „noi *contra* celorlalți”. Simetric, „ceilalți *contra* noastră”. Caz particular: eu *contra* tuturor. Din păcate, aceasta este una dintre principalele „boli” ale lumii contemporane, de la nivel mic la nivel global, pentru că separarea despre care vorbesc se manifestă de la indivizi și comunități locale la planiglob, la țări și grupuri de țări. Mă refer în continuare numai la nivelul persoanelor, ținând strict de psihosociologie.

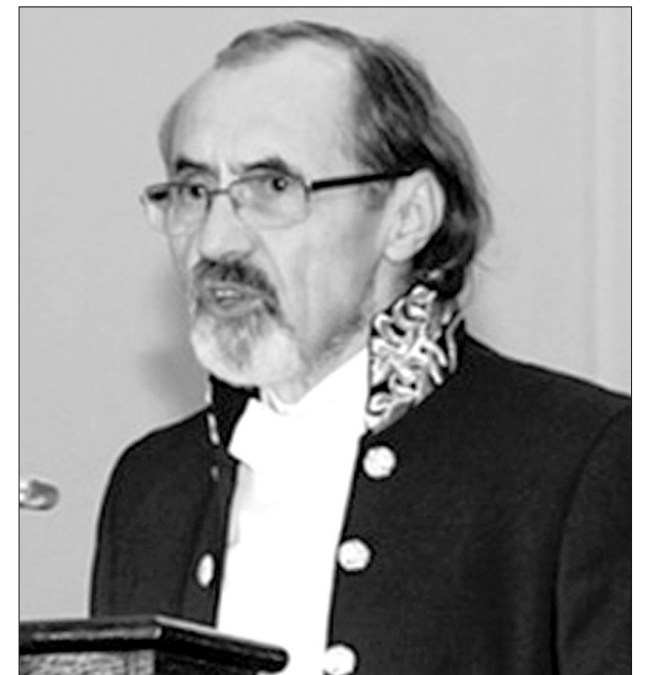
O concurență-competiție continuă. Atomizare, supraviețuire individuală, izolare în bule mai mult sau mai puțin întâmplătoare, dar împingând, cu sau fără manipulare, spre un soi de schizofrenie socio-ideatică, ignorând-depreciind orice idee-persoană dintr-o bulă disjunctă – toate acestea vecine fiind cu violența, verbală la început, fizică la limită. Nu frecventez bloguri și forumuri de discuții, dar tot ajung destul de des pe asemenea „teritorii”. Sigur, sunt destule texte pertinente, adesea și bine scrise – mai ales, dar nu totdeauna, atunci când textul este semnat. Sistematic însă la adăpostul anonimității se revarsă precaritatea logică, agramatismul, violența, hlizeala cu rost și fără rost – prezentă și în *postările* multor autori instruiți, care măcar nu violentează și limba română odată cu violentarea bunului-simț. Nu prescurtările și romgleza mă îngrijorează, „ce e val ca valul trece”, ci veritabila modă a bășcăliei, vizibilă mai ales în zona literară și jurnalistică.

Separarea noi versus ceilalți e teribilă însă în zona artelor plastice – am exemple din Argeș

și Vâlcea, dar probabil e la fel peste tot. Artiștii sunt mici demiurghi, am mai spus asta, nu încap doi pe același podium... Da, dar nu devine unul mai mare încercând să-l facă pe altul mai mic... Iar glorie e încă pentru toți, nu e o „resursă” limitată, dacă o consumă unul, să nu-i mai rămână altuia. Ca să nu mai amintesc de falia dintre „casta” profesioniștilor (lasă că definiția curentă este destul de fragilă: apartenența la UAPR) și „categoria inferioară” a amatorilor.

Corupția din diverse subsisteme ale statului – nu spun că e caracteristică-generală, dar că există e un fapt de care mass-media ne convinge cu o determinare parcă programatică –, violența, de la cea legată de mize financiare la cea stradală, în trafic, la piață, oriunde doi cetățeni ajung în cea mai derizorie coliziune, și de la acestea la violența întâmplătoare, semnalată de mult timp în „societățile dezvoltate” din vest (cetățeni, mai ales tineri, care lovesc aleatoriu în orice apucă, adesea și în oricine apucă), dar care a ajuns și la noi (a se vedea numărul de vandalizări din parcuri, din locurile mai puțin frecventate).

Despre simptomele curente și evoluțiile plauzibile putem discuta mult. Mai importante sunt cauzele, în speranța că, identificându-le, ele pot fi contracarate, eliminate. Nicio speranță! Cauzele par sistemice, organice, ba chiar ajutate să se adâncească. Nu invoc vechi dictoane de genul „homo hominis lupus” (măcar pentru că lupii nu se atacă între ei gratuit, fără motive), nici la faptul că „e greu să gândești, e mai ușor să judeci” – chiar dacă are legătură cu precepte „moderne”, dinspre libertarismul curent, cu obsesia confortului, cu mediocrizarea continuă (cultivată din plin de școală, mass-media, industria „distracției”).

Au apărut însă numeroase cauze noi. În primul rând, bulele virtuale, cele atât de contagioase, ale „rețelelor de socializare”, nemilos folosite de cei care le întrețin-controlează. Apoi, fervoarea electorală. Se vorbește de multă vreme despre asta. Partidele (ca organizații, nu neapărat prin membrii lor, care fac liniștiți afaceri împreună) sunt continuu în *luptă*, nu în competiție, care pe care, iar cu vremea asta deformează, se extinde în toate locurile unde poate apărea cea mai firavă competiție (ca în literatură și arte). Peste toate, frustrarea și insecuritatea, cea de pe urmă indusă sistematic de catastrofismul media. Viruși, blackout, războaie, încălzire globală, meteoriți, conspirații, statul paralel...

Ieșirea din această „boală a civilizației”? Educație, credință, revenirea la *omenie* și, peste toate, statul! *Statul național*, garantul siguranței și confortului cetățenilor, care are *contract* cu cetățeanul în acest sens. Multe ar putea face statul!...

Devin utopic – voi reveni însă asupra acestui din urmă punct, al relației stat versus cetățean. Tot cu observații pesimiste, desigur...

ȘCOALA, PE MÂNA UNOR NEISPRĂVIȚI!

(*urmare din pagina 1*)

Da, dar mă trezesc că-mi spune cineva: „instrucția este gratuită!”. Aiurea! Instrucția adevărată nu-i gratuită, decât cea făcută de mântuială, fiindcă azi, în școală, după modelul occidental, profesorul „execută” mai degrabă ce zice elevul, prestigiul lui, uman și profesional, tinde spre zero. Cu largul concurs al autorității politice și a unora dintre părinți care „știu” ei ce-i mai bine pentru copilul lor. Nu insist, fiindcă aici ne confruntăm cu o problemă de fond a școlii noastre de azi: incapacitatea de a stabili rosturile ei, ba chiar și ale societății. Care-i treaba școlii și a dascălilor ei? Să-i învețe carte ori meserie pe cei care o frecventează, lăsându-le treaba asta dascălilor și ministerului de resort. Lăsându-le lor treaba asta fundamentală, dar și prestigiul strict necesar pentru ca autoritatea lor să cimenteze procesul

învățării, nu să-l șubrezească. (Din acest motiv sunt căutate, cu asiduitate, meditațiile.)

Este obligația statului, este, dar cât din ea este funcțională, aplicată, practică? Răspunsul ar fi: atât cât să producă analfabeți funcționali! Și-o dorește cineva? Doamne ferește, dar asta este rezultatul în bună măsură al procesului instructiv - educativ din draga noastră de școală, unde mediocritatea este aerul pe care-l respiră peste 90 % din elevi, ca să nu zic și de profesorii dezarmați de sistemul însuși. Sigur, este ușor de cerut acum, la început de an școlar, fermitate și sistemă autorității politice, lăsarea învățământului nostru pe mâinele cui chiar se pricepe ce să facă aici, eventual preluând modele eficiente ale înaintașilor, investirea de bani în sistemul educativ și instructiv, fiindcă așa pregătim viitorul... Dar cine nu știe treaba asta? Mai toți

cei care vin la conducere se pricep să vorbească (nu chiar toți în sfânta limbă românească a cărei zi am sărbătorit-o de curând), știți cum e, teoria, ca teoria, dar practica te omoară. Și, ca să n-o pățească, ei se mulțumesc să reformeze școala în stilul lui Marius Chicoș Rostoganul. Sau mai bine zis a celui care l-a inventat, maestrul Caragiale, al cărui personaj era hotărât ca și-n învățământ, ca-n politică „să se schimbe pe ici, pe colo, prin... părțile esențiale”, iar rezultatul să fie... o tragicomedie.

Da, dacă nu greșesc eu, cam asta se întâmplă cu draga noastră de școală: este lăsată să se preumbe prin nisipuri mult prea mișcătoare și pe mâna unor... neisprăviți politici.

P.S. Asta, când nu se ocupă și de chestii mai scandaloase, pe gustul amatorilor de așa ceva!

La 31 august a intrat în vigoare

Ordinul de protecție extinsă a victimelor

Vreme de 10 ani, asociațiile care apără drepturile femeilor abuzate de soți sau de concubini (bătute, date afară din casă, agresate sexual etc.) au luptat pentru schimbarea legii - considerată o absurditate - care stabilea posibilitatea emiterii unui ordin de protecție doar în cazul violenței domestice. Eforturile depuse au avut, în sfârșit, efectul dorit, astfel că, după un deceniu de așteptare, la 31 august a intrat în vigoare Legea 26/2024 privind Ordinul de protecție extins prin care toate victimele - deci și cele care nu se încadrează în violența domestică - pot beneficia de protecție, indiferent de forma de violență, că este fizică sau psihică.

Efect de descurajare

Ordinul de protecție nu e un scut care să poată apăra victimele în totalitate, dar este un instrument juridic menit să intimideze agresorii. Potrivit unor studii de specialitate, în 80% dintre cazuri își dovedește eficiența având un efect de descurajare a celui care ajunge să conștientizeze că, dacă va continua agresiunea, riscă să ajungă la pușcărie. Până acum, ordinul de protecție și ordinul de protecție provizoriu protejau doar victimele violenței domestice, dar prin **noul act normativ, care se referă la toate formele de violență**, se depășește perimetrul familiei, iar **protecția oferită devine generală**.

Astfel, victimele pot solicita ordinul de protecție nu doar pentru violență fizică, ci și psihică, în care se încadrează „amenințarea unei persoane cu săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare, dacă este de natură să îi producă o stare de temere; fapta repetată de urmărire a unei persoane, de supraveghere a locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de aceasta; efectuarea de apeluri telefonice sau alte mijloace de transmitere la distanță care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise, creează temere”.

Amenințările online - pedepsite de legiuitor

Prin ordinul de protecție se pot dispune mai multe tipuri de măsuri, în funcție de situație: * evacuarea temporară a agresorului din locuința comună * reintegrarea victimei și, după caz, a membrilor familiei acesteia în locuința comună * obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate * interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau în zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic * obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere (în cazul că există o asemenea posibilitate, n.n.) * interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod cu victima sau obligarea agresorului de a preda poliției armele,

componentele esențiale și munițiile deținute, documentele în care acestea sunt înscrise, precum și autorizația/autorizațiile de procurare a armelor emisă/emise pe numele acestuia.

Aplicat de îndată

Ordinul de protecție este executoriu, iar punerea în aplicare se face fără somație sau fără trecerea vreunui termen. Dacă ordinul de protecție provizoriu vizează minori, persoane cu dizabilități sau persoane cu nevoi speciale, polițiștii pun la dispoziția unei echipe mobile, formată din reprezentanți ai Serviciului Public de Asistență Socială, date necesare pentru punerea în aplicare a unor măsuri de protecție urgente și specifice sau, după caz, pentru sesizarea autorităților și instituțiilor publice competente cu punerea în aplicare a acestor măsuri. În cazul în care se constată că nu sunt întrunite condițiile pentru emiteria ordinului de protecție provizoriu,

polițiștii au obligația de a informa persoanele care susțin că sunt victime ale unui act de violență cu privire la posibilitatea formulării unei cereri către judecătoria de pe raza teritorială în care își are domiciliul/reședința pentru emiteria unui ordin de protecție, prin care pot fi dispuse mai multe obligații sau interdicții față de agresor.

Evaluarea riscului

Odată cu extinderea aplicării ordinului de protecție și la cazurile de violență petrecute în afara familiilor sau a relațiilor de concubinaj, prin modificarea legislativă polițiștii au noi reguli și obligații în gestionarea cazurilor privind actele de violență. Aceștia vor face o evaluare a riscului generat de violență, în situația în care victima cere emiteria unui ordin de protecție provizoriu, indiferent de modul în care iau cunoștință despre eveniment, pe baza unor metodologii și formulare-tip, stabilite de MAI.

Ei sunt obligați și să monitorizeze respectarea măsurilor dispuse prin ordinele de protecție provizorii, astfel că, pentru fiecare caz în parte, vor fi înființate „mape de supraveghere”. Victimele pot cere ajutorul poliției pentru un ordin de protecție fie sunând la 112, fie prin depunerea unei plângeri,

în scris sau oral, direct sau telefonic, la sediul poliției. Pot face același lucru și persoanele care au asistat la acte de violență, dacă victimele nu o fac. Polițiștii au obligația să intervină în cazurile de violență dacă sunt sesizați direct sau se sesizează din oficiu, indiferent de structura din care fac parte, iar primul lucru pe care sunt obligați să îl facă este **separarea victimei de agresor** și eliminarea riscurilor imediate. **Ordinul de protecție provizoriu se emite de îndată**, la cererea scrisă a victimei sau, după caz, a tutorelui ori a altui reprezentant legal al acesteia, de către polițiștii care, aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu, iau cunoștință de săvârșirea unui act de violență, iar din evaluarea situației de fapt rezultă că există risc iminent cu privire la săvârșirea unui alt act de violență îndreptat împotriva victimei, care pune în pericol viața, integritatea fizică ori libertatea acesteia.

Pătrunderea în forță

Pentru protejarea integrității fizice, a vieții și a libertății persoanei, pentru verificarea sesizărilor privind actele de violență și în scopul obținerii de probe cu privire la aspectele ce fac obiectul sesizării, polițiștii au **dreptul de a pătrunde** în domiciliul sau reședința oricărei persoane fizice, **fără acordul** acesteia, precum și în sediul oricărei persoane juridice, fără acordul reprezentantului legal al acesteia, dacă sesizarea indică, în mod expres, că actele de violență au loc în spațiile respective. Ei pot folosi forța și mijloacele din dotare, în mod adecvat și proporțional, pentru a pătrunde în spațiile amintite. Aceste acțiuni pot fi înregistrate cu mijloacele audio video sau foto din dotare, fără consimțământul persoanelor, înregistrările sau fotografiile constituind probe dacă se constată că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru ca actele de violență săvârșite să facă obiectul cercetării sub aspectul săvârșirii unor infracțiuni.

Condiții de revocare

De asemenea, noua lege prevede și posibilitatea ca persoana împotriva căreia s-a dispus o măsură prin ordinul de protecție să poată solicita revocarea ordinului sau înlocuirea măsurii dispuse dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: * agresorul a respectat interdicțiile sau obligațiile impuse * a urmat consiliere psihologică, psihoterapie, tratament de dezintoxicare sau orice altă formă de consiliere sau terapie care a fost stabilită în sarcina sa ori care i-a fost recomandată sau a respectat măsurile de siguranță, dacă asemenea măsuri s-au luat, potrivit legii * dacă există o evaluare a riscului de recidivă realizată potrivit competențelor de către un serviciu de probațiune, care indică un grad de risc suficient de scăzut și faptul că agresorul nu mai prezintă un real pericol pentru victima violenței sau pentru familia acesteia.

V.N.

România educată. Step by step (8)

Cometă cu „lungi coade”

Odată cu începutul acestui septembrie, ne aflăm în al doilea an de implementare a prevederilor noii *Legi a învățământului preuniversitar*, proces complex, amplu, care cuprinde un mare număr de acte normative subsecvente, 206 planificate (peste 300, împreună cu acelea din învățământul superior). Sunt în principal hotărâri de Guvern și ordine de ministru, multe deja întârziate de pe acum sau amânate. Acestea se înscriu în ierarhia actelor normative din România, corespondente nivelului la care se aplică; prioritară este Constituția României, apoi se ierarhizează legile organice, legile ordinare, ordonanțele și hotărârile Guvernului, ordinele de ministru, îndeosebi metodologii, planuri de învățământ, programe școlare, regulamente, proceduri, uneori în exces, pentru diverse acțiuni specifice procesului didactic etc. Toate actele subsecvente au rolul de a clarifica și a detalia dispozițiile actelor normative pentru care au fost emise, în deplină concordanță cu acestea, redactate cu acuratețe și claritate, pentru a se înlătura riscul de a adăuga la lege, mai ales în condițiile unui volum atât de mare de texte, unele dintre ele care depășesc, ca număr de pagini și de articole, legea inițială. Este ca o cometă care trage după sine „lungi coade”, expresie a lui Grigore Alexandrescu din poezia *Cometei anonsate pentru 13 iunie*, publicată în anul 1857.

Lungul drum pavat cu hârtii de la teorie la practică

Astfel, prevederile de la art. 85, îndeosebi de la alineatul (3) și detaliierile la (4) și (5), reflectă **tendința de birocratizare excesivă**, imposibil de realizat în condițiile concrete ale procesului de predare-învățare: „(3) În vederea atingerii competențelor vizate, **cadrele didactice realizează planuri individualizate de învățare**. Acestea reprezintă un instrument de **planificare și monitorizare** a învățării la nivelul **fiecărui elev**, care stă la baza individualizării oportunităților de învățare pe care le oferă școala.” În aceeași idee, detalierea de la alin. (4), lit. a) – f) reprezintă nu atât o dispoziție legislativă, cât un fragment teoretic de metodică, ce și-ar avea însă locul mai degrabă într-o lucrare de strategie didactică decât într-o lege organică. De aceea, în ansamblu, toate aceste dispoziții exprimă, totodată, **o atitudine deloc empatică a legiuitorului față de cadrele didactice și de ceea ce se cheamă, potrivit Constituției, asigurarea securității lor în muncă**. Astfel de prevederi trec deja în sfera atitudinii realmente subiective față de cadrele didactice.

Ca atare, prevederea „instrument de planificare și monitorizare a învățării la nivelul **fiecărui elev**” se referă la **fiecare elev din clasă și cuprinde, pentru fiecare oră de predare-învățare, trei operații didactice**:

* **conceperea diferențiată**, sub formă de proiect, a sarcinilor didactice pentru fiecare elev;

* **monitorizarea, în timpul lecției, a fiecărui dintre cei 25 – 30 de elevi ai clasei**, cu sarcini diferite sau diferențiate; este etapa cea mai complicată, ca profesorul să poată cuprinde, în 50 de minute, toate sarcinile diferite date elevilor și înregistrarea nivelului de rezolvare a lor;

* **adnotarea, sub formă de fișă de evaluare, a informațiilor primite**.

Astfel, un profesor cu o încadrare de 18 ore pe săptămână susține, într-un an școlar, aproximativ 630 de ore/lecții, la clase în medie, să zicem, de 26 de elevi (unele clase trec însă și de 32 de elevi). Un calcul simplu conduce la un număr împovăraător, sufocant de proiecte/fișe de individualizate de învățare, care, dacă ar avea numai o singură pagină, ar însuma 16.300 de fișe (32 de topuri de hârtie A4!). Se adaugă resursele materiale necesare, susținute din buget propriu: computer, imprimantă, copiator, consumabile, toner, hârtie, dosare, mobilier pentru depozitare etc. Un adevărat laborator (instalat unde, acasă, la școală?), probabil mult mai mare decât al unui medic, care are totuși și personal asistent, care să ordoneze și să stocheze fișele de observație.

Profesorul „standard”, astfel definit de curând, în competiție cu Nicolae Iorga

Putem face o comparație, ca timp și volum de redactare, cu opera impresionantă a marelui cărturar Nicolae Iorga, care a scris, în întreaga viață, 1.003 volume și 17.700 de articole și de studii în reviste. Dacă acestea din urmă ar avea numai câte o pagină, ar fi avut nevoie de 35 de topuri de hârtie. Profesorul actual, omul cel obișnuit de la catedră, cu „profil standard”, l-ar întrece pe Iorga numai într-un singur an, înregistrând un record absolut: dacă ar avea câte 32 de elevi în clase, ar fi necesare 18.360 de pagini: 500 = 37 de topuri de hârtie!

Se va spune că aceste date se vor elabora și stoca și în spațiul digital, dar procesul de observare și de redactare cotidiană a unui asemenea material pune aceleași mari semne de întrebare asupra atitudinii legiuitorului față de cadrele didactice și de suprasolicitarea lor în muncă.

Pe de altă parte, aproape tot textul de la articolul 85 are un caracter teoretic, mai potrivit pentru studii de psihopedagogie și de metodică decât pentru acuratețea și concizia unei legi, mai ales că la alin. (1) se repetă de fapt principii și valori de la articolele inițiale, 2 și 3, din legea actuală. În mod concret însă, întrebarea esențială este cum poate profesorul să gestioneze, simultan, în 40 – 45 de minute, pentru 25 – 30 de elevi, toate cerințele menționate mai sus. Însăși atenția lui se disipează de la nivelul clasei către fișa de lucru a fiecărui elev, dând și indicații de rezolvare individualizată, timp în care ceilalți elevi ar trebui să se concentreze asupra propriilor sarcini, care urmează, și acestea, să fie verificate. Plus consemnarea ulterioară în fișe a observațiilor, pentru a relua, în ora următoare, carouselul **planificare diferențiată, monitorizare individuală, evaluare și adnotare de observații**. Profesorul pierde astfel privirea de ansamblu asupra clasei, diminuând și orizontul de atractivitate a lecției, prăbușindu-se într-o scriptologie excesivă, în detrimentul, în același timp, al elevilor cu posibilități și interese mai mari de învățare, menținuți și ei într-un ritm prea lent de însușire a cunoștințelor și de exersare a competențelor dobândite. Și toate acestea cu necesitatea ca elevii, în timpul orelor, să se dedice exclusiv, procesului de învățare, fără alte preocupări, fără telefoane, accesări de site-uri de pe net etc. Desigur, ideală ar fi o reducere substanțială a numărului de elevi dintr-o clasă, dar învățământul românesc este departe de această soluție, ca de altfel și cel din celelalte țări europene.

BRÂNZOVENESCU: (scurt) E tare! Prea tare! N-o iscălesc. FARFURIDI: [...] Trebuie s-o iscălesc: o dăm anonimă!

Gheorghe Soare

O altă situație intens controversată este și aceea a feedbackului, ca drept al elevilor pe care, la sfârșitul anului școlar, trebuie să-l acorde profesorului de la clasă, potrivit noului Statut al elevului (OME nr. 5707 din 1 august 2024), sub cerința imperioasă de păstrare a anonimului: „Art. 7, lit. z) **dreptul de a oferi feedback**, la finalul anului școlar, cadrelor didactice care predau la clasă, prin fișe anonime sau prin intermediul unor **chestionare online anonime securizate**, elaborate conform modelului din anexa care face parte integrantă din prezentul statut, în baza unei proceduri stabilite de consiliul de administrație. Rezultatele feedbackului **sunt discutate cu profesorul de la clasă** la începutul anului școlar următor, în vederea îmbunătățirii activității de la clasă.”

În cercetarea pedagogică, de exemplu cea mai cunoscută, John Hattie și Helen Timperly, *Puterea Feedbackului*, 2007, acesta este un mijloc de control întreprins de profesor, cel calificat în specialitatea sa, pentru a controla și susține eficiența învățării elevului/studentului, cel în curs de formare, de calificare la o disciplină didactică sau într-un anumit domeniu. Prin caracterul său obiectiv, feedbackul are o puternică influență asupra dobândirii cunoștințelor și a formării, pe baza acestora, a competențelor și atitudinilor motivaționale ale elevilor. Feedbackul elev-profesor este mai puțin uzitat în literatura de specialitate și e în genere irelevant, întrucât, prin modalitățile în care se aplică, fiind mai mult un sondaj, oferă doar opinii, nu neapărat soluții ameliorative, într-o accentuată notă de subiectivitate, favorizată, în Statutul elevului, și de caracterul anonim al întregului proces.

BRÂNZOVENESCU: Da' dacă ne cunoaște slova la telegraf?

Fișele de feedback vor fi deci **anonime**, iar în format online **anonime și securizate**, ceea ce, prin lipsa de răspundere cultivată în acest fel elevilor, creată de efectul anonimului, climatul școlar va deveni un conglomerat de frustrări, de nemulțumiri, insulte, invective, jigniri la adresa cadrelor didactice, care nu vor contribui la optimizarea relației profesor-elevi, ci la deprecierea acesteia într-o măsură și mai mare. Percepția asupra atitudinii și a competenței cadrelor didactice, mai greu de apreciat din perspectiva elevilor, poate avea reprezentări neașteptate, diferite, unele radicale, în funcție de raportarea la profesorii mai riguroși, cu evaluări mai obiective, de discipline în genere pentru examene, care presupun mai multă atenție în clasă și preocupări mai susținute, până la profesorii de discipline „mai ușoare”, la care predomină, în pagina a doua a catalogului tradițional, note mai mari și teste/probe de evaluare mai accesibile. În plus, fișa de feedback se adresează tuturor elevilor, indiferent de vârstă și de puterea lor de discernământ, de la clasa I (!) până la a XII-a. Mai mult chiar, în caz de predominanță a aprecierilor negative, „rezultatele feedbackului sunt discutate cu profesorul de la clasă la începutul anului școlar următor, în vederea îmbunătățirii activității”.

Gheorghe SOARE

(continuare în pagina 7)

Războiul româno-ungar

Războiului româno-ungar din anul 1919 nu i-au fost acordate nici măcar câteva rânduri în manualele școlare alternative de istorie a românilor, pentru clasa a VIII-a sau a a XII-a, cum de altfel, un alt succes militar al României din secolul XX, participarea la al II-lea război balcanic, este tratat într-o manieră superficială în cadrul unui studiu de caz pe tema „România în relațiile internaționale (1878-1914)”.

Este dificil de înțeles cum se poate studia participarea României la Primul Război Mondial, dacă lipsește perioada dintre momentul reintrării în război (10 noiembrie 1918) și tratatele de la Paris. Formarea statului național unitar nu s-a datorat numai contextului internațional favorabil (Revoluția bolșevică și victoriile Antantei de pe Frontul de Vest), ci și rolului impunerii forței armate.

Degeaba Conferința de Pace de la Paris ar fi zis că Transilvania aparține României, dacă România nu-și putea impune prin forță, la nevoie, stăpânirea asupra acestei provincii. Crede cineva că Franța sau Marea Britanie ar risca viața unui singur soldat ca să facă dreptate României, dacă aceasta nu era capabilă să o facă singură?

Este un fapt la fel de absurd precum studierea la gimnaziu (inclusiv la clasa a V-a!) a cursului opțional despre Holocaust, care cu toate scopurile lui nobile, nu face decât să îi transforme pe elevi în fani Adolf Hitler. Elevul de 10-14 ani va avea impresia că întreaga istorie se învârtă în jurul liderului Germaniei Naziste. În viitor, este foarte posibil să îl vedem cum își expune pe forumuri opiniile sale cu privire la superioritatea rasei ariene. Am obținut o persoană cu o gândire critică și flexibilă, finalitate a disciplinei *Istorie*? Din contră, am oferit societății un individ cu o gândire stereotipă. Există o sumedenie de teme pentru cursurile opționale, care pot compensa penuria informațională din manualele de istorie.

Pentru o înțelegere adecvată a războiului româno-ungar am să-l prezint folosindu-mă de informațiile oferite de istoricul George Rotaru și prof. Emil Oprescu în cartea (în manuscris, încă) „Istoria pe drumul statului”. Autorii pleacă de la ideea următoare: <<Am văzut că pe unele statui era scris „În amintirea eroilor din Primul Război Mondial 1916-1918”, iar pe altele „În amintirea eroilor din Primul Război Mondial 1916-1919”>>. De fapt ce s-a întâmplat în anul 1919?

Oficial Primul Război Mondial s-a încheiat în 1918. Imperiul Austro-Ungar prăbușindu-se în urma războiului, Ungaria a devenit revoluționară, proclamând desfacerea ei de Austria, la 2 noiembrie 1918, dar fără să recunoască și separarea celorlalte provincii ale Imperiului. Dorea să se desprindă de Austria, dar să păstreze restul teritoriilor locuite majoritar de celelalte nații din vechiul Imperiu. Astfel, nici prin gând nu-i trecea să recunoască plebiscitul de la 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia, atunci când reprezentanții națiunii române din Transilvania au spus răspicat întregii lumi că doresc să se unească cu țara. Demn de remarcat, a fost singurul plebiscit, cu consultarea populației, din vechiul Imperiu Austro-Ungar, cu atât mai importantă și mai dreaptă fiind demonstrația justeței cauzei Ardealului.

Factorul declanșator al conflictului româno-ungar a fost rezultatul neconvingător al armistițiului de pe Frontul Balcanic, semnat la Belgrad, în data de 31 oct./13 nov. 1918. Generalul francez Franchet d'Esperey făcea Ungariei, aflată în tabăra țarilor învinse, o concesie neașteptată: Crișana, Maramureș și centrul Transilvaniei rămâneau sub administrație maghiară, stabilindu-se o linie de demarcație pe aliniamentul râului Mureș. O eroare care va facilita politica iredendistă a guvernului condus de Mihály Károlyi, care refuza să își retragă trupele din Transilvania, invocând prevederile convenției militare de la Belgrad. Profitând de concesia

făcută de francezi, ungurii au contestat rezultatul plebiscitului din 1 decembrie 1918 și au luat măsuri dure de represiune a manifestațiilor pentru unirea cu Regatul României, în teritoriile lăsate sub administrația lor.

În ianuarie 1919, debutau lucrările Conferinței de Pace de la Paris. Conflictul româno-ungar trece într-o altă fază, cea a politicii externe. Pe de o parte, propaganda realizată de Ungaria în marile capitale ale lumii, în scopul influențării Marilor Puteri, iar pe de altă parte solicitările și protestele adresate de guvernul român, condus de Ion I.C. Brătianu, și Consiliul Dirigent din Transilvania, pentru revizuirea armistițiului de la Belgrad. Pe data de 13/26 februarie 1919, românii au câștig de cauză. Conform recomandărilor de la Paris, se constituie o zonă neutră între România și Ungaria. Armata Ungară este somată să se retragă pe aliniamentul Hust – Satu Mare – Carei – Oradea – Salonta, prin nota adresată de colonelul francez Fernand Vyx.

Pentru Ungaria, era clar faptul că puterile occidentale nu erau dispuse să-i tolereze politica agresivă. Are loc, în acest context, o rapidă orientare spre Rusia condusă de

Vladimir Ilici Lenin, stat care nu a fost invitat la Conferința de pace de la Paris. După demisia lui Károlyi, puterea este preluată de Partidul Comunist Ungar, pe 21 martie 1919. Béla Kun, noul lider al Ungariei, își câștigase o însemnată popularitate în rândul cetățenilor, prin promisiunea de a readuce statul maghiar în vechile sale granițe. Acest scop nu putea fi atins decât printr-o alianță cu Rusia bolșevică, care urmărea crearea unui culoar spre Europa Centrală, menit să răspândească ideologia marxist-leninistă. În condițiile în care, conform acestor planuri, Carpații Orientali urmau să devină graniță între Republica Sovietică Ungară și URSS, România a reacționat prompt, ducând o luptă pe două fronturi. În Est, trupele române au respins repetatele atacuri ale bolșevicilor, având loc confruntări armate pe linia Nistrului. Războiul civil care se desfășura în Rusia, dintre revoluționari și contrarevoluționari, a îngreunat concentrarea de forțe rusești în Basarabia. Context favorabil pentru România, care a putut în acest fel să pregătească ofensiva din Vest, în vara anului 1919.

Pregătiri de luptă aveau loc în ambele tabere. În Ungaria este decretată mobilizarea generală, fiind chemați sub arme aproape 200.000 de oameni și organizați după modelul Armatei Roșii din Rusia. În România, trupele române din Transilvania, instalate aici încă din noiembrie 1918, sunt organizate conform unui ordin de operații al Marelui Cartier General, în felul următor: Grupul de Nord, sub comanda lui Traian Moșoiu și Grupul de Sud, al cărui comandat, Gheorghe Mărdărescu, trebuia să pregătească ofensiva împotriva Ungariei. Doi generali de excepție ai Armatei Române: Gheorghe Mărdărescu, un ofițer cu multă experiență, din 1915 comandant al Academiei Militare; Traian Moșoiu, un general ce se bucura de o imensă popularitate în rândul populației românești din Transilvania.

Nu o să insist pe o expunere succintă a operațiunilor Armatei Române din perioada aprilie-august 1919, ci pe semnificația acestora. La 20 martie 1920, se formează o coaliție de guvernare de coloratură social-democrată, în care șeful comunist Bela Kun era liderul principal. În scurt

timp, prin metode brutale sau de-a dreptul teroriste, acesta elimină orice concurență politică. În paralel, creează, după model bolșevic, o Armată Roșie cu care, în aprilie, trece Tisa, în Transilvania. Armata Română era pregătită și pornește contra-ofensiva. Dar atacurile lui Bela Kun nu erau singura problemă. Cristian Racovski, șef bolșevic în Ucraina, plănuia lovituri asupra României dinspre Odesa și Bucovina, astfel încât să facă joncțiunea cu trupele maghiare bolșevizate chiar pe teritoriu românesc. Din fericire, Armatele Albe care luptau împotriva bolșevicilor în Rusia au atras la timp, spre nord, mare parte din trupele lui Racovski. Armata Română s-a putut concentra pe frontul de vest, împotriva comunistilor lui Bela Kun. Pe acest fond, la 4 august 1919, Armata Română intră în Budapesta. „Trupele române au trecut râul Tisa și într-un ritm foarte rapid au intrat în Budapesta. Acest lucru a însemnat totodată căderea Republicii Sfaturilor.

Din punct de vedere românesc, acesta este evident un ultim episod al războiului de eliberare, victoria finală, iar din punct de vedere maghiar, evident, cea mai gravă umilire, acest lucru fiind simțit astfel nu doar de elita de stânga sau de comuniști, care s-au refugiat la Viena, dar și de următoarea garnitură politică”, spune Gabor Egry, istoric din Budapesta. La putere va veni un lider politic conservator, Miklos Horthy. Bela Kun și apropiații lui fug la Viena. Liderul comunist maghiar nu îi va ierta niciodată lui

Cristian Racovski că și-a trimis soldații contra rușilor albi, în loc să îl ajute să dezmembreze România. Peste ceva mai mult de zece ani, amândoi vor fi uciși de Stalin. Contraamiralul Miklos Horthy a ajuns la conducere pe fondul creării unui vid de putere: guvernul social-democrat, instalat după 4 august 1919, nu a rezistat decât două zile. Ocupația militară românească a exclus implicarea în viața politică, iar în aceste condiții, Ungaria a fost singurul stat european care nu a avut un regim democratic, în perioada dintre cele două războaie mondiale.

Operațiunile Armatei Române au vizat inițial eliberarea Transilvaniei și ocuparea liniei de demarcație stabilită la Paris, obiectiv îndeplinit în urma ofensivei din 16-20 aprilie 1919. **În mai 1919, este semnat un document istoric cu privire la schimbul de populație dintre România și Ungaria**, datorită demersurilor întreprinse de Iuliu Mezei (delegat al Consiliului Dirigent din Transilvania) pe lângă guvernul maghiar. Din nefericire, această înțelegere nu a fost dusă până la capăt, nemaifiind valabilă după 4 august 1919. Românii ar fi rămas pe râul Tisa (care urma să devină graniță între cele două țări) dacă ungurii ar fi acceptat armistițiul. În schimb, aceștia au continuat să se înarmeze, declanșând un război împotriva altui stat vecin, Cehoslovacia. Expectativa pe Tisa a durat până pe 24 iulie 1919, când, cu acceptul aliaților, armata română a declanșat o puternică contraofensivă, având mână liberă pentru a înainta pe teritoriul inamic. În data de 30 iulie 1919, în prezența regelui Ferdinand și a reginei Maria, trupele române trec râul Tisa în punctul Kiskore și ajung, în numai șase zile, la Budapesta.

Trupele Armatei Roșii Ungare, aflate în retragere, sunt dezarmate. Pe 4 august 1919, Ungaria era definitiv învinsă. Armata Română realiza o dublă premieră: prima armată a Antantei care ocupa o capitală inamică, respectiv prima intervenție militară anticomunistă din istorie, fapt a cărui importanță va fi observată mai târziu. **Pentru un stat inclus în categoria celor cu „interese limitate” la Conferința de pace de la Paris, era o performanță memorabilă.**

Într-un articol din 12 noiembrie 1979, la 60 de ani de la retragerea trupelor române din Budapesta, Alan Woods afirma următoarele: „La 21 martie 1919, a fost proclamată Republica Sovietică Ungară. Pe 1 august, 133 de zile mai târziu, acest capitol eroic din istoria clasei muncitoare maghiare a luat sfârșit prin intrarea Armatei Albe Române în Budapesta. Dacă proletariatul maghiar ar fi reușit, Republica Muncitorilor din Rusia ar fi ieșit din izolarea internațională.”

George BACIU

(continuare în pagina 7)

Lector

DACĂ NE E DRAGĂ VIAȚA!

Aproape zilnic medicii, cercetătorii trec de noi frontiere ale corpului uman, pătrunzând tot mai adânc nu doar în corpul nostru, ci și-n ființa noastră. Mi-a căzut în mână o carte care, grație dr. Deepak Chopra, face „furori” - scuzați expresia! - în domeniul vindecării cuantice, susținând că, indiferent de ce credem noi, corpul nostru nu este ce este.

Un paradox merită să ne atragă atenția sau ce? Un alt adevăr pe care nu l-am descoperit până acum și-l aflăm odată cu fizica cuantică? Navigăm sub vântul a o mie și una de întrebări, unele mai interesante decât altele, dar este limpede că răspunsul la toate nu-l putem afla dintr-o dată. De cum am deschis ochii, privirea ni s-a oprit asupra propriului corp și am încercat să-i aflăm secretele lui, în paralel cu cele ale lumii care ne înconjoară. De ce ne naștem, de ce murim? Ne întreabă cineva dacă vrem să ne naștem, dacă vrem să murim, dacă vrem să fim băiat sau fată? Nu! Venim pe lume din pântecul mamei, cu respirația ei, un pachet de carne și oase țipând cât ne țin plămâni, când prindem „din zbor” felia de viață care ne este destinată doar nouă.

Ne este destinată doar nouă, fiindcă omul este un unicat, are o identitate unică chiar dacă s-a născut cu un frate geamăn. Cel puțin asta știm! Te-ai născut acum și aici, „din același câmp cuantic din care s-a născut și universul”, scrie Chopra negru pe alb și ferm convins că avem un potențial infinit de a ne dezvolta și vindeca, dacă ne îmbolnăvim. Cine ne dă viața, cine ne ține în viață și cine ne-o ia? Crediința noastră ortodoxă, dar nu doar ea, ci

și celelalte „surate” ale ei, susține răspicat, de mai bine de două mii de ani, că Dumnezeu este creatorul universului și implicit și al nostru. Am publicat în numărul trecut un semnificativ articol al distinsului medic neurolog Dumitru Constatin DULCAN - apropo, în comuna natală, Mârghia, la 15 august a fost inaugurată casa de creație - care afirmă răspicat: „Dumnezeu există!”. Iar cu acceptul divinității, recuperată grație fizicii cuantice, putem explora noi frontiere. Cele mai căutate și mai cercetate sunt sănătatea și longevitatea. Vom ajunge să dăm ceasul vieții înapoi, cum visa Jules Vernes sau cum ne promite azi inteligența artificială? Viitorul ne va asigura o viață mai fericită, mai longevivă și mai sănătoasă?

Da, susține Chopra, există o soluție cuantică! Pe ce se bazează? Pe o vorbă înțeleaptă din antichitate („Upanișade”) care spune că „așa cum este corpul omenesc, așa este și cel cosmic, așa cum este mintea umană, așa este și cea cosmică”. Adică, principiul fundamental al universului care operează prin fluxul inteligenței creative este acesta: corpul cuantic nu îmbătrânește și nu se îmbolnăvește niciodată! Dacă nu este blocată de ceva, viața evoluează mereu. La nivel personal, asta înseamnă că alegerile tale îți vor sprijini evoluția în corp, în minte și-n plan psihologic. Dar noi nu trebuie să abordăm rezultatele greșelilor noastre, ci cauza lor. Odată depistată cauza, poți pune întrebările bune ca să afli sursa funcționării ori nefuncționării celulelor, țesuturilor, organelor, efectiv a creierului. Creierul și nimeni altul este responsabil cu toate procesele din

organsim, de la bătăile inimii la respirație și la digestie care funcționează independent de acțiunile conștiente. Reacțiile automate, moștenite de la strămoșii noștri preistorici, fac rău în loc să ajute. Mecanismul nostru din creier a ajuns să nu mai fie eficient, sistemul nervos central fiind supraîncărcat din cauza stresului cotidian. Așa am ajuns să acceptăm zilnic o doză mai mică sau mai mare de stres, de viteză, de zgomot, distragere a atenției, presiuni pe care corpul nostru nu mai are capacitatea să le controleze și să le facă față.

V-am oferit doar o mostră de modul cum abordează autorul bestsellerului „Revoluția emoțiilor” conceptul triadic: trup - minte - spirit. Cum abordează și cum dă sfaturi, ba chiar ajunge să vindece trupul cuantic? Trup care, în limbajul nostru obișnuit, este ceea ce noi numim aura corpului care asigură homeostaza, adică funcționarea viului nostru. Sigur, n-a descoperit Chopra ideea supraîncărcării sistemului nervos, la urma urmei o descoperim fiecare, frânți de oboseală, seara, sau chiar mai devreme în cursul zilei, dar la cine se află cheia soluției? Cine ne poate elibera de stres, de avalanșa de probleme care se prăvălește peste noi, până ne îngroapă? Noi și nimeni altcineva! Abordarea cuantică a supraîncărcării vine să ne atragă atenția asupra a două intuiții importante: unu - supraglomerarea apare în câmpul cuantic înainte ca simptomele tratabile să apară, doi - măruntele zone de disconfort, care apar numai la nivelul câtorva celule, au efecte dramatice la nivelul țesuturilor și organelor din jur. Corpul cuantic dă alarma că ceva nu este în regulă și că nu trebuie să pregetăm pentru a lua măsuri. Cu alte cuvinte, să fim atenți cu medicina preventivă, așa cum suntem sfătuiți să conducem preventiv, dacă ne este dragă viața!

Mihai VERNESCU

România educată. Step by step (8)

Cometă cu „lungi coade”

(urmare din pagina 5)

În consecință, **aprecierile respective devin chiar fapte și documente de CV/dosar** al profesorului astfel evaluat, eventual „certat” de consiliul de administrație și de conducerea unității de învățământ tocmai în perioada acordării calificativelor anuale, încă o dovadă de certă discriminare în relația profesor - elev.

Ilie Moromete, „un element dușmănos”!

Că elevii, chiar cei din clasele mici, sunt invitați să devină **autori de anonime** nu pare să mai surprindă pe nimeni într-o astfel de viziune. La noi, la români, mulți au avut această vocație decenii întregi și astfel de noi exerciții pe aceeași temă reverberază dintr-un trecut nu prea îndepărtat. Surpriza este că o intenție asemănătoare a mai fost exersată chiar acum câțiva ani, la formularea, prin colaborare, în anul 2017, a subiectelor de la faza județeană a Olimpiadei de limba și literatura română din trei județe. Iată conținutul unuia dintre subiecte: „Imaginează-ți că te numești Luca Străjescu și ești personajul care colectează cotele țaranilor pentru stat din fragmentul extras din romanul *Moromeții* de Marin Preda. **Redactează un referat (raport scris) adresat conducerii de partid, prin care să denunți calitatea de element dușmănos a lui Ilie Moromete, pe care ai constatat-o când ai fost să colectezi de la el cota**”.

Desigur că presa și Ministerul Educației au dezavuat subiectul respectiv, considerând-se că „formularea acestuia a fost inadecvată. De asemenea, relevanța unui astfel de item pentru cunoștințele și creativitatea elevilor poate fi discutabilă”. Și, drept consecință, în ciuda faptului că autorii subiectului au încercat să motiveze că ne aflăm „într-un univers ficțional”, fiind vorba numai despre „dimensiunea creativă pe care ar trebui să o dezvolte fiecare candidat la olimpiadă”, a fost luată hotărârea ca, începând cu anul școlar următor, 2017 - 2018, subiectele de olimpiadă să fie elaborate la nivel național, de către grupuri de lucru stabilite de Ministerul Educației.

Este o atitudine corectă de atunci, care ar trebui să ne îndemne la o reflecție mai adâncă asupra actelor normative, pentru a se evita ca această uriașă cometă de texte subsecvente legii inițiale să confirme, prin scurtcircuitarea timpului istoric, versul lui Grigore Alexandrescu, „Cometă cu lungi coade, însă cu minte scurtă”, proiectându-ne din nou, pe neașteptate, într-o epocă revolută.

Istorie

Războiul româno-ungar

(urmare din pagina 6)

Reiese de aici că menținerea Republicii Sovietice Ungare era vitală pentru reușita revoluției proletare în Europa. Denumirea de „armată albă” făcea trimitere la mișcarea ce se opunea bolșevicilor în timpul războiului civil rus. Această idee este confirmată în finalul articolului: **„Înfrângerea Revoluției Ungare din 1919 a fost o lovitură grea pentru clasa muncitoare internațională. Revoluția proletariatului rămânea izolată într-o țară înapoiată, iar acest fapt a determinat degenerarea ulterioară a primul stat comunist din lume”**.

La 4 august 1919, armata română a intrat în Budapesta sub comanda generalului Gheorghe Mărdărescu, alți generali ai armatei fiind Demetrescu, Holban, Traian Moșoiu și locotenent-colonelul Ion Antonescu. Armata regală română a manifestat o atitudine plină de umanism față de populația ungară, dusă într-o cumplită sărăcie de către regimul lui Bela Kun, împărțind hrană caldă și pâine, lucru recunoscut și de presa budapestană.

Trupele maghiare sunt dezarmate în totalitate, iar românii iau măsuri pentru reînceperea aprovizionării capitalei maghiare. La 14 noiembrie 1919, armata română a părăsit Budapesta, care a rămas sub conducerea armatei naționale ungare. La 16 noiembrie 1919, Horthy a intrat în Budapesta și și-a stabilit centrul comandamentului la hotelul Gellért. La 25 februarie 1920, armata română a părăsit teritoriul Ungariei la cererea Antantei. La 4 iunie 1920 se semnează la Trianon, în Versailles, tratatul de pace între Ungaria și puterile aliate. Articolul 45 al tratatului de la Trianon prevede: „Ungaria renunță, în ceea ce o privește, în favoarea României, la toate drepturile și titlurile asupra teritoriilor fostei monarhii austro-ungare situate dincolo de frontierele Ungariei astfel cum sunt fixate la art. 27 partea a II-a și le recunoaște prin prezentul

tratată, sau prin orice alte tratate încheiate, în scop de a regla teritoriile actuale ca făcând parte din România”.

O pagină uitată din istoria acestui neam. N-o s-o găsiți în cărțile de istorie. Dar ea trebuie să fie păstrată în amintirea de duminică a fiecăruia dintre noi, fiindcă face parte din lacrimile sufletului românesc.

***

Versurile cântecului popular „Sus opincă, jos papuc/Eu până la Pesta mă duc” s-au născut în timpul ocupării românești a Budapestei. Generalul Marcel Olteanu, fost guvernator al Budapestei, le publică în cartea sa, „Huzarul negru”, în 1926, și au fost preluate în reeditarea cărții generalului Gheorghe Mărdărescu, din care reproducem următorul fragment: **„...Și-au intrat trupele noastre în Budapesta la începutul lunii august 1919. Palatul Parlamentului maghiar a fost pus sub paza unui pluton de vânători. Șeful gărzii de la intrarea principală era sergentul Iordan, un oltean de la Craiova, potrivit de stat, negru, uscat și foarte vioi. Deasupra palatului a văzut Iordan cum fâlfâia în vânt flamura ungrească, roșu-verde-alb. Faptul acesta nu l-a supărat prea tare, dar nici nu i-a plăcut... Dându-și capela pe ceafă și scărpinându-se după ureche și-a zis: „Să dau jos steagul ungreș și să pun fanionul de la companie?... Asta ar ști și madama de la popota domnilor ofițeri s-o facă... (...) Dar am să chibzuiesc în așa fel ca să rămână de pomină și să fie și talpa României răzbunată... Zis și făcut. Chemând pe căprarul Răzvolaru, s-au suit în norii Budapestei și au coborât steagul în lungul sfării, drept la jumătatea steajerului și, luând apoi opinca răsufată a căprarului, s-a urcat ca un pui de urs și a pus-o drept căciulă în capul steajerului, lăsându-i nojițele s-atârne-n vânt. Și așa a fâlfâit multă vreme în cerul Budapestei steagul maghiar cu opinca românească deasupra lui...”**

Accidentul vascular

Acad. Al. Vlad CIUREA

Sunt convins că nu o dată vi s-a întâmplat și dv: o discuție mai aprinsă cu cineva, urmată de o stare tensionată, după care ați avut sau n-ați avut noroc. Dacă n-ați avut și dacă n-ați putut evita întâlnirea, șocul s-a produs: ați făcut accident vascular, fie ischemic, de regulă la persoane de 40 - 60 de ani, fie hemoragic.

Grave sunt ambele situații, fiindcă știm că oxigenarea corpului este vitală, iar dacă nu mai are loc, fie că se sparge un vas de sânge (hemoragie), fie că un vas de sânge se înfundă „în deget de mână”, mai avem de trăit trei - patru ore ori poate ceva mai mult, dar cu pareze. Față de hemoragie, când aceasta se produce imediat, în cazul ischemiei închiderea se produce mai lent și sângele dispare treptat, iar procentul de cca 20% sută din sângele destinat creierului nu mai poate hrăni partea lezată. Or, pentru a funcționa perfect, creierul trebuie să funcționeze cu toate vasele de sânge în bună stare.

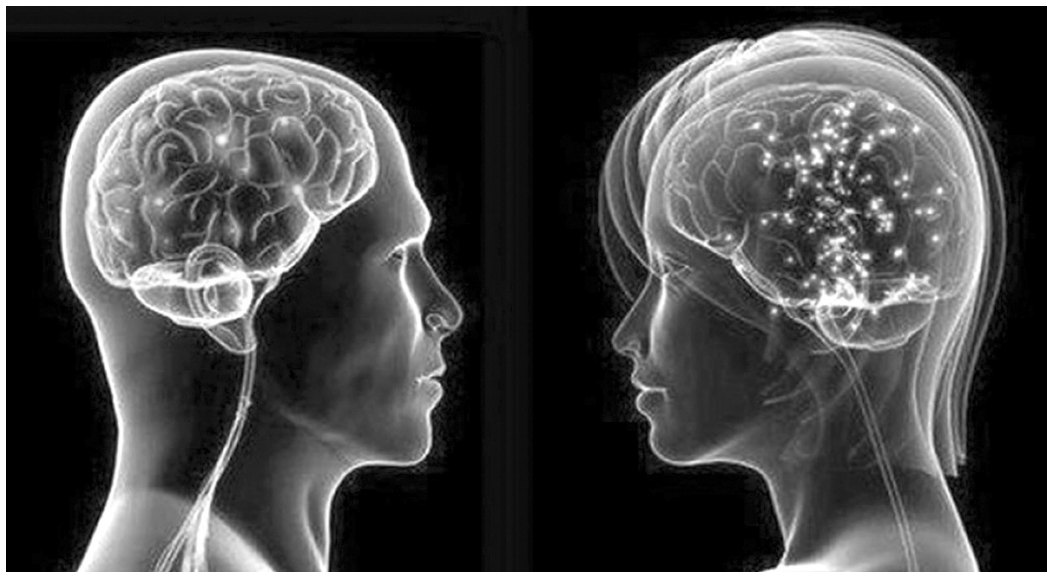
Ceea ce trebuie să știm este că inima, ca și creierul, sunt două mașini vii ale corpului nostru extrem de eficiente și se „alimentează” cu sânge. Într-o viață, inima bate de cca 1,3 miliarde de ori, pompând în organism sângele oxigenat prin vene și artere. De regulă, cea mai frecventă boală este cea a arterelor coronariene care îmbătrânesc și ele ca și noi. Din nefericire, semnalul infarctului nu-l dă nici inima, nici mușchii inimii, nici vasele de sânge, fiindcă ele nu dor. Și din acest motiv, infarctele sunt o surpriză, iar aproape o jumătate din pacienți pierd legătura cu viața înainte de a ajunge la spital.

Trăiți rațional și dați curs sfatului medicului! Cu acest gând scriu aici, cu acest îndemn am scris și cartea „Sănătatea creierului pe înțelesul tuturor”, C. Bookzone, Buc. 2022). Mai nou, încercați să evitați și depresia care ne expune riscului unui infarct cardiac ori cerebral de patru ori mai mult, fiindcă afectează grav organismul. Altfel spus, și creierul, și inima își văd de treaba lor și ne trezim dintr-o dată că, trecând strada, suntem pe roșu. Este prea târziu?

Cum spuneam la început, cauzele unui accident vascular, cerebral sau cardiac, pot fi multiple, de ordin exterior: agresiuni fizice, psihice, verbale, fie interioare, chimice, care pot modifica vascularizarea fie a inimii, fie a creierului. Când tensiunea este mică în vasele de sânge și aceasta nu mai poate fi împins spre creier, avem de a face cu hipotensiune, iar când este mare - hipertensiune. Preocuparea noastră

permanentă este să avem grijă ca vasele noastre de sânge să-și păstreze tensiunea normală, iar orice creștere ori scădere să ne pună în stare de alarmă și, evident, consultarea medicului.

În cele ce urmează, ne vom opri asupra cazurilor mai frecvente. **Lipotomia**, de pildă, apare la persoanele tinere. Brusca, se întâmplă cuiva să nu mai aibă putere, devine palid și se prăbușește fără un motiv aparent. Structura cerebrală nu-i mai este vascularizată de sânge cu elementele necesare pentru supraviețuirea creierului, nu mai are oxigenul necesar. Se produce un fenomen de ischemie, fie rezultat al unei stări interioare, fie al unei agresiuni, fie ea doar verbală, fie al unei plăci de aterom sau unui spasm vascular, al unui stres major. Vasele de sânge nu mai funcționează normal și brusca o parte dintre ele s-au închis. Închizându-se, pe emisfera din partea stângă, apare o tulburare de vorbire sau afazie. Dar encefalul de pe

partea stângă comandă și corpul de pe partea dreaptă, asociindu-se cu o situație de pareză, adică nu mai poți mișca mâna, piciorul, fața de pe dreapta, neputând comanda nervii cranieni și periferici din partea opusă. Astfel apare sindromul de accident vascular cerebral ischemic.

Ce trebuie făcut? O persoană deja în activitate poate deveni un infirm pentru partea dreaptă. Ca să putem opri fenomenul în desfășurare, **prima urgență** constă în stabilirea diagnosticului, ceea ce este mult mai posibil decât altădată grație metodelor de imagistică, pentru ca pacientul să nu ajungă cu tulburări de vorbire, motorii etc. După care, desigur, urmează un tratament de specialitate, asupra căruia nu insistăm, el fiind făcut evident în spital conform programului de recuperare.

Dar atenție, atât accidentul vascular ischemic, cât și accidentul hemoragic trebuie prevenite și, dacă totuși se întâmplă, trebuie - insist! - **diagnosticate din timp**, ca să poată fi tratate. Prevenirea este la îndemâna tuturor. Persoana care se știe hipertensivă trebuie să fie

tot timpul sub control-monitorizare. Lucru foarte bun nu doar pentru inimă, pentru creier, ochi, cât și pentru întreg organismul. Undele sangvine pleacă peste tot și cu putere. Organul sensibil este encefalul, deci creierul este cel care suferă cel mai mult. Apariția unui accident vascular hemoragic poate să se întâmple de la o minimă fracturare a vaselor, până la elementul major, inundație intracerebrală, care este uneori invalidantă total și incompatibilă cu viața, pacientul nemaiputând să beneficieze de sursele medicale pe care le avem la îndemână.

Să fie limpede, există tratament eficient atât pentru accidentul ischemic, cât și pentru cel hemoragic, dar nu așteptați să se întâmple, preveniți-l din vreme mergând la controlul cerebral cât și la cel cardiologic. Ce se întâmplă la nivelul creierului se produce și la nivelul inimii - **accidentul vascular ischemic cardiac**. Apare infarctul miocardic, care poate fi limitat pe o suprafață mică în mușchiul cardiac sau pe o suprafață mult mai mare, când este total invalidant. Lucrurile se întâmplă exact la fel, la fiecare reacționează un mușchi. La cel cardiac, când suprafața este mică, acesta își poate resorbi sângele și poate să refacă circulația colaterală.

Situația este diferită în privința creierului, pentru că acolo vasele sunt terminale, iar fenomenele de închidere se fac din aproape în aproape, așa încât zone întregi din creierul nostru pot să nu mai funcționeze. Au apărut teorii conform cărora creierul uman funcționează foarte interesant, compensând zonele care nu mai funcționează bine. După un timp intervine **neuroplasticitatea** celulelor din jurul zonei afectate, care preiau treptat activitatea acestora. Aici intervin procedeele de recuperare, care nu sunt doar un simplu masaj. Este vorba de recuperare neuromotorie totală, recuperare pe funcțiile importante: auz, văz, vorbire. Se trece la reflexoterapie, recuperare motorie prin hidro-kinetoterapie, urmată de acele masaje mai puternice și folosirea a mai multe substanțe cu acțiune stimulantă asupra sistemului nervos.

Toate acestea reprezintă un complex de recuperare, putându-se obține rezultate extrem de favorabile în ziua de azi. Oricum, procedați astfel încât, dacă se întâmplă, infarctul pentru dv. să nu fie o surpriză, ci un eveniment pe care să-l puteți depăși!

■ Nr. 1343

■ 17 septembrie 2024

■ Pagini culturale ale publicației „Argeșul”

Băgetătorul

Profesori versus părinți – un raport încordat

Auzim în jurul nostru tot felul de expresii șocante despre școală – că este pierdere de timp, că le ia copiilor atâția ani din viață și nu le dă nimic în schimb, că e mediul propice pentru ei să învețe (devreme) violența și agresivitatea, că înregimentează și uniformizează, că scoate pe bandă „generații greșite”, că vehiculează doar informații (pe care elevii le găsesc foarte ușor și pe internet) - dar nu transmite și nu cultivă valori. Valori fundamentale! Prin urmare, vorbim despre „școală”, că tot mai mulți se feresc să-i mai spună, azi, educație. Ce se întâmplă de fapt cu școala românească, ce se întâmplă cu noi de nu reușim să-i dăm de cap, cum zice tot românul, de ce mergem din rău în mai rău și nimeni nu este mulțumit?! Sunt multe aspecte care ar merita analizate pe îndelete, atent și critic. Și mai ales cu bună intenție, că unde bună intenție nu e, nimic nu e!

O problemă de acest gen este relația, tot mai încordată în ultimii ani, dintre profesori și părinți. Nu vorbim despre cine are dreptate și cine greșește, pentru că ambele părți au adevărul și dreptatea lor, depinde de caz.

Ce spun profesorii/ învățătorii? Ei sunt deseori intrigați de părinții care tind să se amestece în activitatea de la clasă. Sunt părinți care vor mai multă atenție pentru copilul lor, cer explicații

pentru notele mici, reproșează lipsa de înțelegere a profesorului pentru anumite carențe ale elevului. Ei cred că părinții au așteptări prea mari de la școală, că un copil trebuie educat acasă, nu aștepti să ți-l educe școala. Sunt nervoși când părinții se unesc și fac demersuri/ liste cu semnături în care cer să fie schimbat un profesor de la o clasă, negându-i parcă acestuia pregătirea și experiența. Mai mult, dascălii spun că au ajuns să fie învinovați pentru orice eșec al elevilor, pentru lipsa de disciplină a odraslelor răsfățate sau pentru IQ -ul lor scăzut.

Ce spun, în schimb, părinții? Aceștia vor mereu un dascăl competent, empatic și iertător cu copiii. Dar disputele răsar ca ciupercile și uneori ei solicită explicit schimbarea atitudinii profesorului sau chiar schimbarea lui de la clasă. Sunt cazuri în care comportamentul profesorului trezește întrebări sau chiar revolte. Părinții cred că profesorii sunt subiectivi în evaluări, că-i avantajează, în general, pe cei de la meditații (și la note, dar și la activarea acestora în clasă). Că cer auxiliare/culegeri pe care nici nu le folosesc, că nu acordă timp celui care are nevoie de înțelegerea informației/asimilare/ remediere. Că refuză dialogul cu părintele, că nu pune în valoare relația cu acesta în beneficiul copilului. Unii sunt mai vocali, alții își înghit nemulțumirea, ar avea și ei de spus câte ceva incriminatoriu, dar se știe că de cele mai multe ori răzbunarea profesorului pe copii devine inevitabilă.

Nici nu mai vorbim de situațiile extreme: traumatizarea copilului, jignirea sau ignorarea lui; abuzul psihic, fizic sau emoțional. Lumea s-a mai deșteptat, părinții discută între ei, iau legătura unii cu alții, văd ce se întâmplă (și) în alte școli, cer ajutorul pe internet, intră în discuții pe forumuri, solicită sfaturi de la specialiștii cu autoritate în profesie. Nu toți părinții au un nivel modest de pregătire, ceea ce iarăși dă de furcă unor dascăli „de modă veche”.

Ce este de făcut? Părinții acuză, profesorii fac front comun, se apără între ei, iar conducerea nu se amestecă sau face promisiuni pe care le uită imediat ce le-a rostit. Unele situații s-ar preta la adevărate studii de caz. Trebuie luat în calcul punctul de vedere al fiecărei părți, faptele incriminate, sentimentele, nevoile, dorințele, temerile. Sunt căutate eventualele soluții amiabile de împăcare a părților, se propun variante de soluționare și de stingere implicită a „războiului.” Este uimitor cât de puține astfel de conflicte au un final pozitiv, că fericit nu-i putem spune, din care fiecare să fie dispus să învețe mai mult decât știe! E trist că aceste dispute afectează de obicei întreaga unitate școlară unde au loc și întregul sistem. Cine să asigure o pregătire în gestionarea situației conflictuale, cine să o facă și cum?! Specialiștii vorbesc deja despre *managementul conflictului*, pentru că acesta este un fenomen social multidimensional, o caracteristică umană și, în cele din urmă, un motor al

LA ÎNCEPUT... POETUL

La început poetul era zeu
unde voiam s-ajungem tu și eu
era Ion ca-n mituri egiptene
era Pegas cu sprintenele-i „pene”
ce i le dase Dumnezeu

Poetul era rege în cetate
erou slăvit cum nici că se mai poate
cuvântul lui era o erezie
iar barda-i tăia spațiu-n poezie:
„frumosul mai presus de toate”

azi n-are lege cel ce-n vers
exprimă gând înalt de bine

dar nu acesta-i bunul sens!

Homer făcu din greci destine
în Iliade și-Odissee
care trăiesc în orișicine

un Dante, un Goethe, un Eminescu
iubiți de muze ca și zeii
ne cântă-n inimi lumea lor

și nu-i nimic mai 'nălțător
ca imnul ce-l fac ei ideii.

Vasile MĂRUȚĂ

schimbării. Fie că suntem de acord cu el sau nu, conflictul există, creează situații de criză și, în prezent, apare des. Conflictul este element omniprezent în viața școlii, generează situații neplăcute, dar, surprinzător, și progres. Soluția?... Ieșirea din situație, evitarea, învățăminte! Rămân de bază soluțiile ameliorative și mereu *buna intenție* despre care vorbeam.

Magda GRIGORE

Castrul Jidova, în patrimoniul UNESCO

La sfârșitul lunii trecute, la New Delhi, România a primit aviz favorabil pentru înscrierea în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO a două obiective de interes major pentru cultura și istoria universală, adică operele lui Constantin Brâncuși de la Târgu Jiu și Limes Dacicus. Știrea de mare interes despre înscrierea Frontierelor Imperiului Roman din Dacia în Lista UNESCO a trecut un pic în plan secund în presă, fiindcă s-a vorbit mai mult despre monumentele de la Târgu-Jiu. Practic este vorba despre câteva sute de situri arheologice care vor fi protejate prin acest organism internațional, având în vedere că frontierele Daciei romane s-au întins pe mai mult de 1.000 de kilometri de-a lungul granițelor vestice, nordice și estice ale provinciei antice, având Dunărea la ambele capete, cuprinzând Podișul Transilvaniei și traversând câmpiile Munteniei de-a lungul râului

Olt. Faptul că limesul Daciei, adică granița Imperiului Roman, a devenit parte din rețeaua globală de situri UNESCO înseamnă că multe monumente din 16 județe ale țării, printre care și Argeșul, vor avea șansa de a fi mai bine protejate și promovate la nivel mondial.

Teritoriul județului nostru este străbătut în diagonală, de la sud-vest la nord-est, de mai mult de jumătate din traseul *limesului transalutan*. Din totalul de 15 castre de aici, două treimi sunt situate pe sectorul argeșean: Urlueni, Izbășești, Săpata de Jos, Albota, Purcăreni, Câmpulung-„Jidova” și Rucăr-„Scărișoara”.

Prin includerea ca sit UNESCO înscris în Lista Patrimoniului Mondial, în cadrul celui mai extins monument arheologic din Europa, li se va recunoaște valoarea excepțională la nivel internațional a acestor vestigii antice, situate de-a lungul frontierei

romane. Față de alte țări, România ar avea, aparent, o situație privilegiată. Dacă granițele romane din Marea Britanie au împreună vreo 200 de kilometri lungime, iar limesul german are și el vreo 550 de km, în schimb limesul dacic are aproape 1.500 de km! Este de bine? Nu tocmai. Avem o graniță de aproape zece ori mai mare decât frontierele din Marea Britanie, dar incomparabil mai puțini arheologi și mai puține fonduri. Este ca și cum ai pune unui pitic în spinare o raniță de trei ori cât el...

Schimbări vor fi. S-ar putea ca, peste un număr de ani, la trecerea prin unele ținuturi rurale să ajungem să observăm cu ușurință semnificațiile istorice ale peisajelor rustice. Pare greu de crezut în cazul nostru, dar prezența în Lista UNESCO aduce, în general, și o dezvoltare serioasă a turismului. Foarte rapid ar trebui să urmeze restaurări serioase, drumuri de acces, pază a monumentelor. Dar suntem oare pregătiți pentru așa ceva?...

(continuare în pagina 11)

Florin CHIVOCI

Sfârșit de vară

George TOPÎRCEANU

Dacă liniștea pădurii adormite
Nici o veste de-altădată nu-ți trimite
Și pe freamăte pornite de departe
Nu te-ajunge glas de dincolo de moarte,

Vin' cu mine să ne pierdem în zadar
Printre galbenele rariști de stejar,
Cu sfioase campanule și sulfine,
Pe cărări pe unde nimeni nu mai vine.

Dulce zumzet somnoros și ireal
Să ne cheme spre poienile din deal.
Taina liniștii înalte să ne fure
Prin cotite luminișuri de pădure.

Și la umbră să ne-mbie mai târziu
O clopotniță de aur străveziu,
Legănând deasupra creștetelor noastre
Licuricii înălțimilor albastre...

Fără gânduri, ca-ntr-un somn abia deschis,
Să trăim în clipe lungi același vis.
Foi uscate-n jurul tău să cadă rar,
La ureche să-ți descânte un bondar.

Și cum stai cu ochii-nchiși pe jumătate,
Soare galben printre ramuri nemișcate
Să-ți învăluie-n tăcere și-n lumină
Fruntea mică de domniță bizantină.

Iar la-ntoarcere, să trecem prin pășuni
Și prin funduri de livadă cu aluni,
Printre garduri fumurii și solitare
Ce se uită-n urma noastră cu mirare...

Și din treacăt, ici și colo, să culegi
Sânziene cu tulpinile întregi,
Margarete, scânțioare și aglice,
Un buchet de flori orfane și calice,

Lung în coadă și ghimpos și cu țărână.
La plecare să-l ții falnic într-o mână,
Dar cu vremea, desfoiat, să-ți pară greu
Și la urmă să mi-l dai să-l duc tot eu...

O șopârlă pe cărare, lângă noi,
Speriată să foșnească dintre foi
Și să stea, să vă uitați o dată bine,
De departe, tu la ea și ea la tine,

Tu de sus și ea din pietrele fierbinți,
Amândouă serioase și cumiști.
Mai încolo o crenguță de mălin
Ori un ghimpe să te-ntârzie puțin

Și purtând de-a lungul văilor prin țară
Vestea nouă a sfârșitului de vară,
Flutur mic, într-o lucire de-asfințit,
Să ne-ntâmpine din țarină grăbit,

Cu rugină pe albastre aripioare
Ca o veștedă petală de cicoare.

Muzica zilelor noastre

Finețe franco-română

Etalată-n iulie canicular de Ziua Națională a Hexagonului. La Filarmonica Pitești. Ce a programat, onorant, un recital cameral cu DUO CATHARSIS. Format inspirat cu doi muzicieni bucureșteni de calitate. Soprana Laura Chera, din coru` Filarmonicii "George Enescu". Acompaniată, nici că se poate mai nimerit, de pianistu` Tudor Scripcariu. Amândoi, în cântec, o pereche de apreciat. Universu` sonor de dânsii creat, înfățișându-se chiar minunat...

Finețea liedului francez s-a vădit pregnant și cuceritor peste toate în prestația lor. Recitalu` în cauză dovedindu-se nu o cântare de circumstanță. Banală. Festivă. Ci o lecție clară de muzică. De frumusețe nemuritoare a unor creații de gen. Ieșite benefic de sub pana creatoare a unui Fauré, Debussy, Massenet, Saint-Saëns, de exemplu. După cum o cerea timpu`, firește...

Talentu` acestora le-a rodit peren. Certamente. Ajungând, în cazul de față, și la noi, benefic. Ca un balsam pentru suflet. Ca o stare cathartică, plină de spiritualitate și rafinată plăcere. Pe care n-o mai întâlnești azi decât arareori...

Laura și Tudor au prilejuit celor nu puțini din sala gazdă o stare de grație. Cinstindu-i deplin cu talentu` lor evident. Pe francezi, de asemeni. Pe autorii înaintași deopotrivă. Într-un cuvânt, muzică de preț și nepieritoare. Ea e o soprană cu voce bună, cultivată, sigură. Cu un tremolo excelent. El, un pianist foarte sigur și nuanțat. Cu vizibilă trăire. Știut de la "Serile Lipatti". Împreună meritându-și, categoric, numele sub care apar în recitaluri. Mă voi strădui să-i mai ascult pe viu și-altădat`. Ei o merită, eu voi fi în câștig, neîndoios...

Adrian SIMEANU

Magnetismul ruinelor

După retragerea aureliană și după perioada marilor migrații ce au lăsat în paragină operele arhitecturale și edilitare ale antichității, pribegii veniți în zorii evului mediu pe aceste meleaguri au rămas uimiți de zidurile încă solide ale clădirilor aflate în ruină, atribuiu-le fabuloșilor oameni înalți și puternici de la începuturile lumii – jidovii. Pentru a ne lămuri mai bine conjunctura vremii, ar trebui poate să reamintim că, doar cu un veac înainte, cucerirea și distrugerea centrelor urbane de la Dunăre de către huni afectase grav legăturile comerciale și spirituale dintre lumea romană și fosta Dacie carpatică; astfel, puțina viață urbană care mai rămăsese în Dacia a primit lovitura decisivă nu numai în materie de arhitectură, dar și în desfășurarea ei umană, cotidiană. Mișcările de populație puse în mișcare de tăvălugul hunic aduseseră deja schimbări esențiale în traiul de zi cu zi al așezărilor omenesci. Urmarea a fost că, treptat, vechile toponime au început să cadă în uitare, iar când peste ținuturile de la Dunăre și-au făcut apariția slavii, ei au rămas adânc impresionați de zidurile vechilor orașe și de cetățile romane, numindu-le pe mai departe după graiul lor. Noile denumiri zugrăvesc acum aura unor topos-uri invadate deplin de spiritul veacului: *Grădiște, Jidova, Bălgrad*.

Ca o ironie a istoriei, peisajele urbane din ținuturile stăpânite pe rând de goți, huni, slavi și avari, splendorile construite, cândva, de mâna omului, așezările fabuloase care conțin creativitate și artă pe fiecare centimetru pătrat au dăinuit cu fală, în continuare. Străbătând arterele pline de vestigii, ambianța romană de altădată te inunda biruitoare în albul stenic al zidurilor, al statuilor sparte ori al fostelor temple, nuanța devenind parte intimă din prestigiul pe care îl aveau, cândva, aceste vestigii. Viața adevărată, bogată, plină de semnificații din vremurile apuse, care acum sunt numite bune, cu toate că, în realitate, pentru mulți au fost rele se oglindește în efigia spațiului aureolat de albul scăpărător. Ca un adevărat cronicar *sur le vif*, oricine sosește printre ruinele unei mari localități citadine se va arăta puternic mișcat de ceea ce va vedea în jurul său, odihnindu-și privirea în albul odihnitor înfățișat de „laptele” pereților, care lasă senzația că pacea lumii s-a născut în ambianța acestui însoțit oraș roman. Tabloul capătă vibrație și o strălucire cromatică pe care nu a avut-o în trecut: „O! Oraș de pietre albe, te salut pentru frumusețea ta nemaivăzută!”, ar putea declama. Însă printre portretele ce răsar din lumea care mai trăiește aici își fac loc ființe umile, surprinse în mediul lor sărac de viață, aflate mai curând într-o pasivitate plină de resemnare. Pe lângă temelia caselor lor cresc bunăoară, nestingherite, tufe întregi de păpădie, urzică și pătlagină, adică toți însoțitorii fideli ai omului nevoiaș. Contrastul culorilor

Castrul roman Jidova - Câmpulung

cu cenușul unor destine mărunte dovedește că viața lor e prea supusă clipei. De pe chipurile lor ascetice, anguloase, străine de orice exuberanță facilă, se desprinde un surâs amar, parcă lipsit de încredere, mai ales în noii-veniți, care se uită curioși la ce a mai rămas din fostul Apulum. Exotismul descoperit aici este mai ales unul mizer, dramatic, de un pitoresc particular, format dintr-un pământ uscat, prăfuit, cu atâtea aparențe care îi atrag spontan și îi entuziasmează de la prima întâlnire. Inspirați și atrași de Bălgradul imaginar, slavii se vor îndrăgosti treptat de „Orașul Alb”, rămânând impresionați de cetate.

Odată ce au descins printre vechile fortărețe romane, închipuirea pribegilor veniți dinspre miazănoapte începe să născocască un univers de coșmar, populat de ființe fantasmagorice, de monștri neîmblânziți. Spectrul groazei ivite din neliniștea lor de făpturi muritoare își face simțită prezența, fiindcă ei își lasă slobodă imaginația bântuită de coșmaruri. Ochiul lor cu priviri neliniștite nu știe să vadă dincolo de coaja realității, să-i dezvăluie dedesubturile tenebroase, partea întunecată, aparențele înșelătoare pline de înțelesuri și bogate în semnificații. Cât de mult înseamnă pentru ei revelația aflării ruinelor o mărturisesc chiar imaginația devastată de viziuni infernale. Cine să fi ridicat, oare, toate rămășițele care domină peisajul și ies puternic în evidență prin grandiozitatea lor?, se întreabă mințile bântuite de închipuiri fantastice. Nimeni alții decât „jidovii” cei uriași, cortegiul de monștri și progenituri ai iadului care populau pământul, la începuturile sale. Era nevoie de o forță precum cea de care a avut nevoie Atlas pentru a susține lumea ca să fi înfăptuit asemenea lucrări gigantice, mărețe. Acest spirit al grotescului fantastic din viziunea slavilor neștiutori va deveni un sinonim pentru terifiant, straniu, în argoul popular românesc. Transmise din generație în generație în graiul poporului, „Jidoviile” vor dăinui în memoria colectivă ca și „Siliștile” sau „Grădiștile”, adică ruinele, fortificațiile, locurile vechi sau așezările părăsite din epoca romană. Ca și cum s-ar fi născut pe terenul alunecos și inconsistent al liricului, asemenea denumiri sunt tot atâtea exemple de talmăcire hiperbolică a realității și de scoatere în evidență a absurdului din lume cu ajutorul fantasticului.

Florin CHIVOCI

Plastică

MODERN UTOPIA

Noua expoziție personală a **RUXANDREI SOCACIU**, membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România, doctor în Arte Vizuale și profesoară la Clubul Copiilor din Curtea de Argeș, invită la reflecție și la introspecție în regim de urgență. Realizată sub forma unui sistem de tehnici combinate – ceramică, artă textilă, grafică și instalație - "Modern Utopia" pune sub semnul întrebării direcțiile actuale de evoluție a societății și a omului.

Ce anume reține atenția în expoziția de la Galeria "Metopa"?

Reține atenția, în primul rând, conceptul în sine. Artele implicate, diferite ca structură, ca modalități de lucru, ca mesaj subliminal, indus de proprietățile și de particularitățile lor, reușesc să impună împreună imaginea unei lumi apocaliptice. Apocalipsa vizează atât pierderea sensului, la nivelul capacităților cognitive, cât și pierderea sufletului, dacă suntem de acord că existența noastră are, înainte de toate, o miză spirituală. În acest context, artista transformă spațiul galeriei într-un platou de filmare, cu o unică scenă care dă senzația că se repetă la nesfârșit și că, pe măsură ce se lasă privită, capătă proporții de cataclism.

Rețin atenția apoi, odată inițiat cadrul și creată atmosfera, complexitatea și consistența detaliilor. Ruxandra Socaciu nu scapă nimic din vedere: suprafețe pătate de urme de palme, coate, degete, încheieturi, chinuite în efortul constant de a se agăța de crengile devitalizate ale unei naturi vitregite; măștile sparte ale unor chipuri desperate, o umanitate căreia pare că doar grimasa și gestul nedus până la capăt de a schița un țipăt îi mai pot da o identitate; aripi însingurate de îngeri incapabili să negocieze cu întunericul, îngeri puși pe fugă de o sfidare mult mai mare, mai puternică decât ei; energiile răului, intrând și ieșind în voie din cuiburi goale, din flori neînflorite, din rădăcinile copacilor morți, lipite ca niște tatuaje schimonosite de locul în care moartea fără veste le-a surprins.

Lumea noastră nu e deloc o lume bună. Nu a fost niciodată. E o lume care continuă să genereze himere, să producă iluzii pe bandă rulantă. Dinamica ei, alimentată de tehnologia sofisticată, dincolo de puterea omenească de a ține pasul cu ea, distruge viața și realitatea așa cum le știm, înlocuindu-le cu aparențe demonice.

Mesajul expoziției Ruxandrei Socaciu este limpede, direct, dur. Tocmai pentru că lucrează cu copiii, găsește că orice amânare în luarea unei decizii de natură să ne reechilibreze este fatală. Copiii sunt primele victime ale mascaradei utopice. Iar artiștii, consideră Ruxandra Socaciu, sunt obligați prin natura lor sensibilă superioară, să denunțe infamia și să facă zid împotriva răului cu lumina artei lor.

Iată cheia în care ar trebui citită "Modern Utopia", pe simezele de la "Metopa" până la sfârșitul acestei luni.

Liviu MARTIN

Fântâna sufletului meu

Vladimir STREINU

Sufletul meu astăzi parcă-i o fântână,
Peste care-n treacăt te-ai plecat, fecioară,
Neștiind că ochii tăi or să rămână
Prinși în fund pe-oginda undei de izvoară...

Sufletul meu astăzi - picurare lină -
Stă și-așteaptă singur plânsu-i de cleștar...

...Și te-așteaptă iar
Să-ți apleci deasupra-i trupul de lumină.

Sonet (Vrăjit, tot șesul clocotește-n soare)

Alexandru VLAHUȚĂ

Vrăjit, tot șesul clocotește-n soare
Și-i zvon, e nuntă mare-n lumea mică:
O pulbere de glasuri se ridică
Din mii de guri, un templu-i orice floare.

Tu n-ai iubit, nu știi ce va să zică
Puterea asta-n veci renăscătoare.
Și totuși o presimți, căci visătoare
Te strângi de brațul meu, parcă ți-e frică;

Clipești, și buzele nesărutate
Îți tremură, ca-n somn, de-o aiurare,
Și inima neliniștită-ți bate...

În jurul tău palpită-ntreaga fire;
Iar florile-s așa de parfumate,
Că-n clipa asta tu respiri iubire!

Cântec de dragoste la marginea mării

Nichita STĂNESCU

Cu gleznele julite, eu te pândesc când treci
printre rocile țărmlui, reci.
Marea se va preface-n păsări străvezii,
câte le-ncap ochii deschiși spre ea,
și vor zbura fâlfâind, când ai să vii,
până-n piscul văzduhului cu o stea.

Vor rămâne prăpăstiile și peșterile goale,
peștii vor plesni aerul prăbușit cu cozile,
stârnind mărgeanele domoale
și corzile.

Uite, epava corăbiei lui Sinbad marinarul
cu un colț se sprijină-n scoicile cenușii,
cu un vârf înjunghie-n mijloc cleștarul,
peste toate punțile aleargă raci vii.

Îți dăruiesc o stea de mare, un crab și un delfin!
Adu-i în spinare până la nisipuri.
Mă voi preface orb și am să vin
cu brațul întins, să-ți mângâi chipul.

Nor de vară

Zaharia STANCU

Tu, nor de vară, rumen, belșug de-argint și apă,
Ce treci prin slăvi de vis ca o năframă fină,
Cum stau trudit și singur încovoiat pe sapă
Și-mi picură sudoarea și lacrima în tină,
Abate-ți mersul și prin acest văzduh o clipă,
Cu fulgere și tunet destramă-te în ploi,
Că azi un pâlț de păsări cu fâlfâiri de-aripă
Pe țarina mea arsă zvârli semințe noi.

Castrul Jidova, în patrimoniul UNESCO

(urmare din pagina 9)

Deocamdată, până să devină motiv de faimă europeană, forturile romane din Argeș se complac într-o stare de năruire vecină cu dispariția, prin livezi dezafectate, ca la Săpata, pe margini de râpe ce stau să se prăbușească, precum la Urluieni, ori prin păduri greu de pătruns, precum la Fâlfani și la Albota. Majoritatea sunt amplasate pe terenuri agricole sau în păduri care astăzi sunt proprietate privată, distruse de factori naturali cumulați cu intervenții antropice, precum la Purcăreni, ori sunt sufocate de investiții recente, precum noua fermă zootehnică lipită chiar de șanțul fortului de la Albota. Vorbim, așadar, de situri foarte greu accesibile, fără drumuri, grav deteriorate, dintre care unele încă sunt arate la greu. În aceste condiții, ne este teamă că dacă se va face o inspecție detaliată din partea forului de la Paris, marea majoritate a siturilor nu vor arăta deloc bine și vor fi clasate ca obiective în pericol.

Cu toate că nu ne dorim, există riscul să apărăm în topuri negative, alături de țări precum Siria,

Palestina, Congo, Libia sau Ucraina, adică zone care se află în război sau au probleme grave de securitate. În plus, vor trebui restaurări serioase ale monumentelor, făcute de arhitecți restauratori atestați, care să fi lucrat vreodată pentru un sit roman. Îi avem? Din păcate, nu prea... (Altminteri, doar proiectarea viitoarelor amenajări amenință să dureze decenii bune!) Unde ne aflăm, de fapt?...

Sunt multe necunoscute, iar cunoscutele sunt... de groază. Este totuși bine că s-a întâmplat măcar acum. Dacă nominalizarea UNESCO a granițelor romane ale Daciei s-ar fi petrecut în primii ani postdecembriști, să zicem, lucrurile ar fi stat mult mai bine, negreșit, măcar în privința distrugerilor care puteau fi evitate până azi. Altfel, acum, după ani de tatonări, de discuții și de dezbateri, cultura română a obținut finalmente doar o „victorie à la Pirus”, o izbândă care anunță pentru început că generația următoare de arheologi și arhitecți va avea mult de lucru.

Ziua Limbii Române

Ne-am obișnuit, de câțiva ani, să serbăm cu emoție ziua de 31 august, Ziua Limbii Române!

Urmare a momentului memorabil de la Chișinău, când la 31 august 1989 se votează o mare parte a legislației prin care limba română devine limbă de stat, trecându-se la grafia latină - la propunerea unor oameni de cultură, scriitori, gazetari din România, a membrilor din Liga Scriitorilor - Ziua Limbii Române a fost sărbătorită în Bucegi, la Babele, în 2011.

Aproape de Sfinx, în Carpați, lângă istoria încărcată de energie și de credință, muntele fiind axa ce unește cerul cu pământul, prezență fixă, gravă, eternă.

Formată în spațiul carpato-dunărean odată cu poporul român, limba noastră rămâne „o comoară”, cum afirmă poetul Alexie Mateevici, „în adâncuri înfundată”, făcând aluzie la vechimea, la bogăția lexicului și la puterea de circulație a cuvintelor, „șirag de piatră rară”.

Simbol al unității noastre naționale, „scrisă” pe elementele artei populare, limba, instrument de comunicare, a înregistrat viața, istoria, munca românilor.

Armonioasă, „numai cântec”, având mare putere de mobilizare, „foc ce arde”, din ea s-a născut „doina dorurilor noastre”, relevând sensibilitatea sufletului românesc.

Impune respect, „limbă sfântă”.

Să fi fost aceste atribute numai în imaginația poetului amintit mai sus?

O limbă „ca un fagure de miere” (Eminescu) nu poate sensibiliza prezentul?!?

Pentru că așa cum stau lucrurile, generația Z nu este interesată să o cunoască mai bine. Limba română este permisivă; au pătruns în lexic multe influențe, se impune prin dinamica vocabularului.

În secolul al XIX-lea au intrat neologisme din franceză, latină, italiană, dar ea și-a păstrat supremația.

O limbă străină este o bijuterie. Tinerii încearcă să învețe engleză, germană, spaniolă, mai puțin franceza. Trebuie memorizat scrisul și e mai greu.

Au creat o romgleză care nu înseamnă cultură. Avem destule expresii frumoase pentru a păstra autenticitatea limbii române, implicit valorile culturale și morale care subliniază identitatea noastră.

Cum o putem iubi? Cum o putem respecta?

Printr-o vorbire corectă! Ceea ce presupune o însușire corectă a normelor ortografice și ortoepice, o exprimare îngrijită, o lectură care lărgeste orizontul cultural și intelectual.

Limbajul decent, elegant rămâne o trăsătură care indică gradul de elevație la care aspiră un popor. Depinde de noi să ne păstrăm poziția pe o scară a valorilor.

Renata ALEXE

Jurnal de călător

Egiptul, un miracol șocant

De-a lungul anilor auzisem de la cunoscuți ce călătoriseră în Egipt că au fost surprinși de cât de săraci și amărâți sunt egiptenii. Dar nu e vorba doar de sărăcie. Pentru că pe toate continentele sunt oameni umili și care trăiesc într-o sărăcie lucie. Să ne amintim de vorba care zice că omul, oricât ar fi de sărac, poate sfinți locul în care trăiește. Pune mâna pe o sapă, pe un târnăcop și pe o mătură din nuiele, își desțelenește grădina, face curat în casă și pe la poartă, nu își aduce porcul și măgarul în pat cu el, iar apa și săpunul nu-i sunt dușmani. Sunt lucruri care țin de ADN-ul nației din care faci parte. Nu sărăcia te face puturos, îngălat și parșiv, ci așa scrie în codul tău genetic transmis de mamă și de tată urmașilor.

Să vă descriu cum arată porțiunea de cincisprezece kilometri ce desparte Capitala de Gizeh. Este un coșmar care te îndeamnă să te crucești. Pe ambele sensuri, șoseaua, ba cu asfaltul crăpat și cărpit, ba cu gropi adânci și șleauri, cu grămezi de pietroaie și fiare contorsionate, are câte trei benzi. Egiptenii circulă anapoda pe ele, fără să semnalizeze; vezi toate rablele bune de aruncat la cimitirele de mașini, maxitaxiuri hodorogite, cotigi trase de măgari pricăjiți, biciclete, motorete, cai mascați înhămați la dricuri, dar și autocarele de lux ale marilor agenții de turism.

Localnicii stau în case amărâte de chirpici sau în niște blocuri de două, trei etaje, făcute din calupi. Nici casele, nici blocurile nu sunt finisate și nu au acoperișuri. De ce? Pentru că, odată terminate și recepționate, ar trebui ca proprietarii să plătească impozite. Este un talmeș-balmeș greu de imaginat până nu vezi asta cu ochii tăi. Cete de câini vagabonzi bântuie pe drumuri, se bat pe orice

ciozvârtă și n-au nicio rețineră să se împerecheze oricând îi apucă pofta.

Pe trotuarele din fața acestor locuințe încropite și în șanțurile de pe marginea drumurilor sunt aruncate mii de tone de gunoaie: peturi, resturi de mâncare, cartoane, hârtii, bălegar, moloz

și orice alt lucru ce nu mai poate fi folosit în vreun fel. Închipuți-vă ce șobolonisme și șerpărie este noaptea și cum miroase aerul pe care îl respiră urmașii urmașilor constructorilor de piramide.

În dughene făcute din blăni, tablă și plastic sunt și mici prăvălii. Pe firma uneia dintre ele scrie „Mafia”.

Am mai văzut cămile slabe de le numeri coastele și câteva canale cu lățimea de patru-cinci metri pe care e trasă apă din Nil pentru irigații. Ghidul ne-a spus că Egiptul este singura țară din lume cu agricultura complet irigată. Bravo! Numai că în apa acelor canale sunt aruncate de-a valma

gunoaie, gunoaie și iar gunoaie. Să tot irigi culturile cu așa ceva.

După ce ai văzut cum arată șocantul Egipt de azi, șoseaua groazei cotește spre stânga și, după doi-trei kilometri, te duce la marginea deșertului. Cât vezi cu ochii, până la limita orizontului, este doar nisip, cu porțiuni plate sau vâlvurite, și profilul câtorva piramide construite din calupi dreptunghiulari de culoare cenușie-negricioasă. Cerul este de cele mai multe ori perfect senin, iar soarele arde după ora 10 dimineața de te prăjește, dar nu este niciun copac sub care să stai câteva clipe la umbră.

Nimeni nu pășește pe teritoriul sitului antic Gizeh decât după ce trece printr-un foarte atent control antitero. Solitari sau în grupuri organizate de turiști, erau în acea dimineață mii de vizitatori, care achită prețul de intrare de 10 dolari. Dotați cu smartphone-uri performante, toți fotografiază de zor, de parcă ar fi într-o competiție. Ghizii oferă informații, mișună agasanți negustori ambulanti de suveniruri, eșarfe, pliante sau peturi mici cu apă minerală rece, scoase din genți frigorifice. Prețurile se negociază, dar mai bine să nu intri în vorbă cu acești localnici, pentru că greu scapi de gura lor. Te întrebă din ce țară ești și imediat îi auzi spunând câteva cuvinte în limba ta natală.”

(fragment din volumul *Sultanatul Oman/ O destinație de poveste*)

Viorel PĂTRAȘCU

■ Manuscrisele se primesc la redacția ziarului „Argeșul”
 ■ B-dul Republicii nr. 88
 ■ Pitești ■ 0248217704
 ■ e-mail: argesul@gmail.com
 ■ WEB: www.ziarulargesul.ro

Director coordonator - Mihai GOLESCU

Om pământesc și om ceresc

Prin venirea Sa pe pământ „la plinirea vremii”, Domnul nostru Iisus Hristos ne-a descoperit atât credința în Sfânta Treime, cât și credința în dumnezeirea și omenitatea Lui, prin care ni se revelează măreția și unicitatea omului în creație. Iar Biserica noastră învață că Fiul lui Dumnezeu „S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara” și S-a făcut Fiul Omului, ca noi, oamenii, să ne facem „fii ai lui Dumnezeu după har”. Și toți suntem chemați, dar nu forțați sau predestinați, ca din oameni pământești să devenim oameni cerești.

Inspirat și luminat de harul Duhului Sfânt, Apostolul Pavel vorbește pe-nțelesul tuturor despre lupta lăuntrică dintre bine și rău, dintre omul ceresc sau hristic și omul pământesc sau adamic din sine, zicând: „Nu fac binele pe care îl voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc... Că, după omul cel lăuntric, mă bucur de legea lui Dumnezeu; dar văd în mădularele mele o altă lege, luptându-se împotriva legii minții mele și făcându-mă rob legii păcatului, care este în mădularele mele” (Romani 7, 19, 23). Sfântul Pavel spune că și în oamenii virtuoși mai lucrează încă mușcăturile poftelor omenești. Dar cel ce privește cu credință la Mântuitorul, Care S-a înălțat pe crucea Golgotei, acela scapă de patimă și nimicește otrava ei prin frica de Dumnezeu, ca printr-un medicament.

Potrivit Revelației supranaturale, harul dumnezeiesc și îndumnezeitor este „viața” sufletului, așa cum sufletul este „viața” trupului. Cu alte cuvinte, ceea ce este sufletul pentru trup, aceea și încă mult mai mult e harul mântuitor pentru suflet. Proorocul Moise spune că, la creație, Adam a fost făcut „ființă vie” în clipa în care Dumnezeu a suflat „suflare de viață” (Facerea 2, 7), asupra trupului lui plăsmuit din pământ. Iar „suflarea de viață” înseamnă suflet spiritual și har îndumnezeitor. Dar din cauza păcatului neascultării, Adam și Eva au fost părăsiți de har și din ființe

duhovnicești, ei au devenit ființe trupesti sau pământești.

La creație, Dumnezeu a făcut lumea nevăzută și pe cea văzută prin cuvânt. El a zis și toate s-au făcut. La fel și omul a fost creat cu multă ușurință. Dar pe cât de ușor a fost făcut omul pământesc, pe atât de greu avea să fie făcut omul ceresc sau duhovnicesc.

Pentru a face din noi oameni cerești, a fost nevoie ca Fiul lui Dumnezeu să Se pogoare din cer, să Se smerească, să pătimească și să moară pe crucea Golgotei, să Se înalțe cu trupul înviat la cer, să întemeieze Biserica prin Pogorârea Duhului Sfânt, să rânduiască ierarhia bisericească prin care să-și continue lucrarea mântuitoare pe pământ, să ne nască duhovnicește prin Taina Sfântului Botez, să ne facă frații Lui, să ne vorbească acum prin cuvintele Evangheliei și să ne împărtășim cu Trupul și cu Sângele Său euharistic. Și toate aceste lucrări atât de mari, pentru a face un om ceresc sau duhovnicesc, dintr-un om pământesc sau trupesc.

Toți oamenii duhovnicești au înțeles și înțeleg că Mesia Hristos trebuie ascultat, urmat și adorat și nu disprețuit, nesocotit și batjocorit. Și așa cum timpul de la Înălțarea cu trupul înviat la cer și până la cea de-a Doua Sa Venire, pentru El este timpul milei și al iertării, tot astfel pentru noi trebuie să fie timpul pocăinței. Fiind

însăși „Iubirea întrupată”, Mântuitorul a descoperit oamenilor, prin cuvânt și faptă, dragostea desăvârșită a Tatălui. Iar noul mod de viață, inaugurat de Domnul prin însăși viața Lui în trup pământesc, este după voia lui Dumnezeu și după adevărata fire a omului.

Despre oamenii pământești sau trupesti, care-și fac doar voia lor, Sfântul Petru zice: „Aceștia sunt izvoare fără de apă și nori purtați de furtună, cărora li se păstrează în veac întunericul cel de nepătruns. Căci rostind vorbe trufase și deșarte, ei momesc întru poftele trupului, cu desfrânări, pe cei care de-abia au scăpat de cei ce viețuiesc în rătăcire. Ei le făgăduiesc libertate fiind ei înșiși robi stricăciunii, fiindcă ceea ce te biruiește, aceea te și stăpânește.” (II Petru 2, 17-19).

Tâlcuind aceste cuvinte, Sfântul Nicolae Velimirovici spune: „Când cel necurat grăiește despre curăția sa, el își dă pe față necurăția. Când cel nerușinat își apără cinstea sa, își dă pe față lipsa rușinii. Când cel iubitor de sine tâlcuiește voia lui Dumnezeu, atunci își dă la iveală iubirea de sine... Fraților, cunoașteți că orice învățător care, prin învățătura sa, îngăduie și încuviințează poftele cele trupesti ale păcătoșilor, unul ca acela este un învățător mincinos” (Proloagele de la Ohrida, vol. 2, p.120). Și pe astfel de învățători, robiți de cele pământești, el îi îndeamnă să se îngrijească de curăția lor sufletească, să țină seama de rânduielile firești și dumnezeiești, să nu mai nesocotească voia lui Dumnezeu și să fie preocupați de căutarea și cunoașterea adevărului.

La vremea lor, toți sfinții Bisericii s-au predat întru totul voii lui Dumnezeu și au înțeles că orice biruință duhovnicescă este lucrarea harului în omul credincios, care luptă cu păcatul și împlinește virtuțile creștine. Mai mult sau mai puțin, lor li s-a descoperit taina omului, despre care Blaise Pascal spunea: „Omul, gândit de Dumnezeu, depășește infinit omul, gândit de el însuși”.

Preot Vasile SORESCU

Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, Sectorul Învățământ și Activități cu Tineretul –Biroul de Cateheză a organizat ediția a III-a a Taberei de pictură bisericească pe sticlă intitulată „Sfinții Mucenici Serghie și Vah, mărturisitori luminați ai dreptei credințe”, la Mănăstirea Brătășești. Copiii și tinerii au fost întâmpinați cu drag de maica stareță, Efrema, și de obștea monahală.

Tabăra a reunit copii și tineri de diferite vârste din grupurile catehetice parohiale din localitățile vecine mănăstirii, dar și din străinătate, oferindu-le o experiență unică de învățare și dezvoltare spirituală.

Pe parcursul taberei, participanții au avut ocazia să exploreze arta picturii religioase pe sticlă, sub îndrumarea părintelui profesor Bogdan Ștefănescu - coordonator tabără. Copiii au învățat tehnici tradiționale de pictură, au descoperit simbolismul icoanelor și au înțeles importanța artei religioase în cultura și spiritualitatea ortodoxă. Fiecare participant a avut posibilitatea de a-și exprima creativitatea și de a realiza lucrări unice, inspirate de viețile și martiriul Sfinților Mucenici Serghie și Vah.

La Mănăstirea Brătășești

TABĂRĂ DE CREAȚIE-PICTURĂ RELIGIOASĂ PE STICLĂ

Atelierele de pictură au fost completate de lecții de cateheză, în cadrul cărora copiii au aflat mai multe despre credința creștină, despre importanța valorilor morale și despre istoria Mănăstirii Brătășești. Aceste activități au fost menite să îmbogățească cunoștințele participanților și să le ofere o înțelegere mai profundă a spiritualității ortodoxe.

Programul taberei a inclus și momente de rugăciune, participarea la slujbele religioase și excursii educative în împrejurimile mănăstirii. Copiii au avut ocazia să exploreze peisajele naturale din zonă și să descopere frumusețea tradițiilor locale. Aceste activități au fost nu doar educative, ci și recreative, contribuind la crearea unui mediu plăcut și relaxant.

Un aspect deosebit al taberei a fost accentul pus pe dezvoltarea abilităților sociale și pe crearea de legături între participanți. Prin jocuri de grup, activități în aer liber și proiecte comune, copiii au învățat să colaboreze, să comunice eficient și să își dezvolte empatia și respectul față de ceilalți. Atmosfera de camaraderie și sprijin reciproc a fost esențială pentru succesul taberei.

Părinții au avut și ei un rol important în acest proces, fiind invitați să participe la anumite activități și să viziteze expoziția finală, unde au fost prezentate lucrările realizate de copii. Această implicare activă a

părinților a fost esențială pentru crearea unei comunități unite și dedicate promovării educației și dezvoltării integrative a tinerilor.

Tabăra a fost, astfel, o experiență de neuitat pentru toți participanții. Prin intermediul Programului Județean de Tabere pentru Copii și Tineret „Lăsați copiii să vină la Mine!”, tinerii au avut ocazia să își dezvolte abilitățile artistice și spirituale într-un mediu de învățare și reflecție, pregătindu-se astfel pentru viitor cu încredere și optimism. Această tabără a fost nu doar o ocazie de a învăța și a crea, ci și de a forma amintiri frumoase și de a lega prietenii durabile.

Tabăra este înscrisă în Calendarul activităților de vacanță pentru copii și tineri al eparhiei și a fost coordonată de părintele Dan-Florin Obrocea, consilier Învățământ și Activități cu Tineretul - care a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, și le-a mulțumit tuturor pentru frumoasa lucrare - și părintele Vasile-Cornel Ilina, coordonatorul Biroului de Cateheză și Activități cu Tineretul din cadrul Protoieriei Curtea de Argeș.

Tabăra inițiată și organizată de Centrul Eparhial a adus o altfel de vacanță copiilor. Toți participanții, la final, au primit daruri din partea mănăstirii.

O.V.

CALINIC ARGEȘEANUL, CĂRTURARUL ȘI ARHIEPISCOPUL

VREDNIC ESTE!

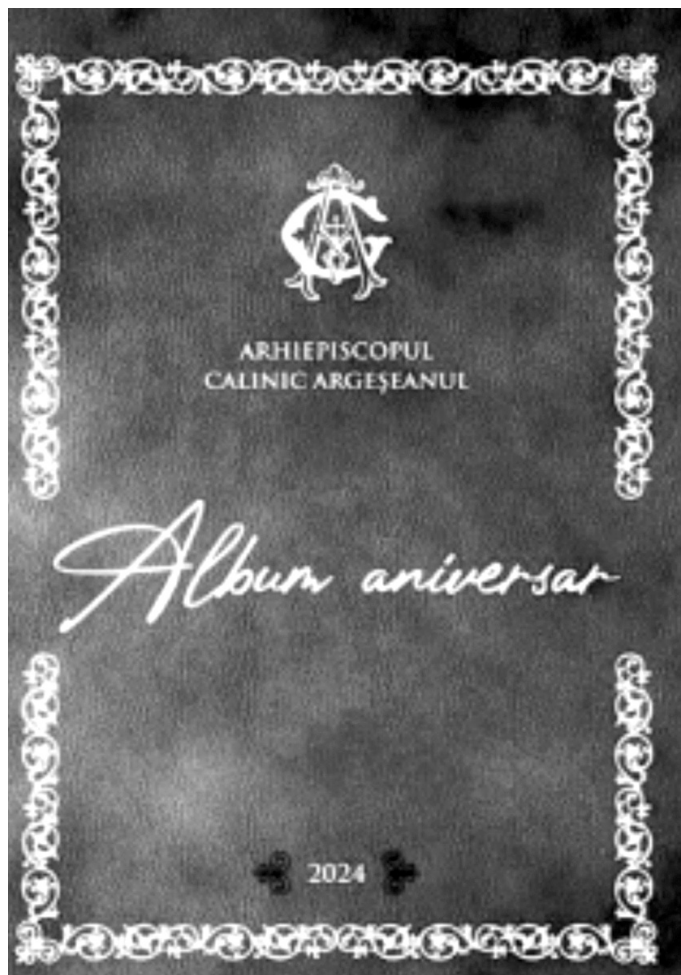
De puțină vreme, am aniversat și-n aceste pagini de ziar 80 de ani (6 iunie 1944) de când arhiepiscopul și cărturarul Calinic Argeșeanul a împlinit, în frumusețea lumii văzute, opt decenii de viață. De atunci, s-au întâmplat două lucruri. Imediat după aniversare, mi-au căzut sub ochi câteva vorbe pline de miez și de adevăr, rostite de un om care nu mai este, dar mie mi-a fost și-mi este tare drag, Costică Nicolescu. A umblat un zvon cândva că episcopul de atunci al Argeșului, Calinic, va fi uns în scaunul mitropolitan de la Craiova. La auzul acestei vești, fostul senator de Argeș ar fi spus: „Dacă se întâmplă asta, echilibrul din județ se va pierde”.

Nu cred că sunt vorbe mai potrivite care să ilustreze un mare și înțelept adevăr. Rostite de un om al bisericii sfinte, dar și de un hăruit cărturar care la viața lui a scris aproape de o sută de cărți. Aveți idee ce înseamnă asta? Citiți numai titlurile unora dintre ele, pe care le-am tipărit aici, ca să vă imaginați amplitudinea și profunzimea operelor cărturarului care ziua trebuia, iar noaptea scria. Ca și Iorga! Și a scris inspirat despre biserică și sfinții ei, despre cultură și enoriașii ei, despre cum umbla cu „pana printre idei”, despre „minunea de la Argeș și despre minunea de a fi”, despre „stelele din traistă”, „suferințele și biruințele Catedralei de la Argeș”, „Biserica Neamului în pumnii tiranului” ș.a.m.d. Va veni vremea, cred eu, ca mâine - poimâine, să-l asemuim, fără tăgadă, nu doar cu Iorga, care se scula și scria dis-de-diminează, ci și cu Brâncuși ori Noica, titani cărora le-a închinat pagini pline de spirit înalt. Și-l asemuim cu ei nu doar pentru mulțimea ideilor de substanță, ci și pentru adâncimea celor gândite, pentru dragostea care se revarsă din fiecare pagină scrisă despre „țara de la Argeș”, despre România întregă luminată de credința în Dumnezeu.

Al doilea lucru care s-a întâmplat și m-a uimit a fost accidentul cu rotula de genunchi spartă. Am încercat și eu să-l consolez, ca mulți alții, cu gândul că o vorbă de încurajare face bine când dă omul de necaz. Aș! Nici chip să-l aud că se vaită, că după operația de inimă, colac peste pupăză, iată, trebuie să stea la pat, să meargă în cârjă, ce mai, să bolească. A tratat „chestiunea” cu umor și detașare, ca unul căruia Domnul i-a dat pe mână o cârjă să se sprijine în ea, dar și să administreze viața lui și a Bisericii de la Argeș. Și, uitându-mă în urmă, de când a ostenit, ca preot, la Tioltiur, în Ardeal, și până a ajuns arhiepiscop la Argeș, asta a făcut. A slujit în altar și-n sufletul omului, a ctitorit biserici și facultăți, a fost omul cu pravila în Parlament și vrednic slujitor al Domnului pe pământ, a publicat, una peste alta, peste 80 de cărți scrise de mâna lui - până la 80 de ani! - și alte 40 traduse în multe limbi, a îndurat suferințe și nedreptăți despre care nu-i face plăcere să i se amintească, a primit răsplăți în numele cărora altul și-ar fi ridicat un tron poleit cu lauri și penanți, dar ÎPS a rămas modest și la locul lui, aici în Argeș. Ba, și-a permis și arhiepiscopul să-și adauge la nume un renume, înfățișându-se în fața istoriei drept Calinic ARGEȘEANUL.

Ce să spunem altceva decât ce se spune în biserică, în semn de laudatio: Vrednic este!

Mihai GOLESCU

Opis din cărțile publicate

Dintre cărțile publicate (unele cu traduceri din limbi străine, cu ediții revăzute și adăugite): *Bucuria lecturii* (1989, 2000), *Pace și bucurie cu Brâncuși* (2001), *Întrebări profane, lămuriri duhovnicești* (2001), *Frumusețea lumii văzute* (2002), *Brâncuși și Psalmul creației* (2003), *Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. Între Cer și genune* (2004, 2015), *Albinele fac politică* (2004), *Gurie Grosu, Jurnalul unui Mitropolit* (2005), *Patriarhul biblic* (2005), *Traista cu stele* (2005), *Veșnicia de zi cu zi* (2006, 2013), *Biserica Neamului în pumnii tiranului* (2006), *Să ne salvăm de la un nou holocaust asupra libertăților românilor* (2006), *Fereastra lui Iorga* (2007), *Mersul printre stele* (2007, 2013), *Toată vremea-și are vreme* (șase volume, mai multe ediții; 2010 - 2016), *Dintr-ale lumii* (2013), *Veșnicia de zi cu zi* (2013, 2022), *Interviuri* (2014), *Doamne și Stăpânul vieții mele. Meditații de Calinic Arhiepiscopul* (2015), *Adevărul Cioran* (2015), *Scrisoarea lui Dumnezeu* (2016), *Printre vremuri și cuvinte* (2016), *Martin Opitz, un poet german îndrăgostit de români* (2016), *Suferințele și biruințele Catedralei de la Curtea de Argeș* (2017), *Vindecă, Părinte* (2017, 2018), *Sfântul Neagoe Vodă Basarab* (2017), *Aș vrea să vă spun: Cu pana printre idei* (2017), *Aș vrea să vă spun: Când gândul își ridică pleoapa* (2017), *Naștere și Înviere* (2017), *Minunea de a fi* (2017), *Iadul de la Pitești* (2017), *Între umbre și lumini* (2017), *Sintagme și cugetări* (2017), *Din bucuria inimii* (2018), *Sacra rostire* (2018), *Licăriri de smarald* (2018), *Din suferințele Sfintei Mari Uniri* (2018), *Mai citește o dată* (2018, 2019), *Raze de gând* (2019).

În acest an, Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului a editat (sub îngrijirea monahiei Cecilia Leotescu de la Mănăstirea Aninoasa) volumul „Arhiepiscopul Calinic Argeșeanul. Album aniversar”, cu peste 1.400 de pagini, bogat ilustrate. Volumul aniversar a marcat și șase decenii de la hirotonia Preasfințitului părinte, respectiv un deceniu și jumătate de la ridicarea în rangul de arhiepiscop.

Crucea înseamnă acceptarea suferințelor în fiecare zi

Bucurându-ne de rânduiala cea binecuvântată de Dumnezeu în Biserica Slavei Sale, Calendarul creștin ortodox își începe lucrarea Anului bisericesc odată cu începutul lunii septembrie, toamnă bogată în darurile lui Dumnezeu.

La 1 septembrie, Biserica prăznuiește pe Sfântul Simion Stâlpnicul (+ 459), mare făcător de minuni, ostenitor întru cele sfinte. Adică, am putea spune că Anul Nou Bisericesc începe în chip minunat: viețuirea într-un stâlp a unui sihastru ridicat din starea cea nevinovată de cioban la oi, ca și David și Amos prorocii, Ilie Cleopa și alți mari cinstitori de Dumnezeu și din istoria neamului românesc. La 8 septembrie, Biserica a orânduit prăznuirea Nașterii Maicii Domnului, după stăruitoare rugăciuni, iar a doua zi, cinstirea părinților ei, Ioachim și Ana, iar la 14 septembrie s-a prăznuit Înălțarea Sfintei Cruci.

Cel dintâi care scrie despre Cruce și semnificația ei duhovnicească de Altar al jertfei lui Hristos a fost Sfântul Apostol Pavel. Cine nu-și aduce aminte cum se adresa creștinilor din Galatia? „*Jar mie, să nu-mi fie a mă lauda, decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine, și eu pentru lume*” (Galateni 6, 14). Așa vorbea de taina Crucii, adăugând: „*Cuvântul Crucii, pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu*” (I Corinteni 1, 18).

Puterea Crucii este o forță uriașă care a încurajat pe creștini în perioada celor trei sute de ani, de mare prigoană, până la venirea la Roma a marelui Constantin, Împărat și Sfânt.

Asemenea Sfântului Apostol Pavel, Sfântul Constantin cel Mare a avut un rol unic în istoria creștinătății. În amiaza mare, i se arată pe cer semnul Crucii în chip de lumină, înconjurat de stele strălucitoare și cuvintele: „*Prin acest semn vei învinge!*” Este pentru prima oară când se poruncește să se facă din aur și pietre scumpe cruci care s-au cusut pe scuturile soldaților și pe steagurile lor de luptă. Așa a învins Constantin oastea lui Maxențiu când, semnându-se acel edict de la Milano din anul 313, a dat libertate pentru a se crede în Dumnezeu și a se face slujbele de preamărire.

Ceva mai târziu, în anul 327, Fericita Elena, mama Împăratului Constantin, fiind considerată primul arheolog al lumii, a săpat în jurul Golgotei. Văzând Dumnezeu osârdia Sfintei Elena, a ajutat-o să descopere trei cruci de lemn, pe care au fost răstigniți: Iisus Domnul și cei doi tâlhari, unul de-a dreapta, și altul de-a stânga. Prin minunea învierii dintre cei morți a unei femei, s-a descoperit Crucea pe care a fost răstignit Hristos Iisus, Domnul.

Împărăteasa Elena, dimpreună cu poporul de față, s-au închinat lemnului Sfintei Cruci, l-au sărutat, iar Patriarhul Macarie al Ierusalimului a înălțat Sfânta Cruce pe un loc înalt și, binecuvântând poporul întru cântări pline de bucurie, au strigat toți cu credință tare: „*Doamne miluiește-ne!*” De atunci, întreaga creștinătate, după puteri, călătorea în Țara Sfântă, la Ierusalim, pentru a cinsti, la 14 septembrie, Sfânta Cruce cea mult folositoare, izvorând bucurie în nădejdea mântuirii!

Grele vremuri vor veni peste Țara Sfântă!

Împăratul Persiei ocupă, în anul 615, Ierusalimul pe care-l jefuiește, luând și Sfânta Cruce cu el. Fiind învins, Crucea a fost adusă înapoi și dată lui Zaharia, Patriarhul Țării. În anul 633, Crucea pe care S-a răstignit Hristos a fost dusă cu mare alai la

Constantinopol, după care a fost împărțită în părțile mici și trimise la biserici prin lume, o părticică ajungând și în țară la noi, la București, dăruită de Patriarhul Benedict al Ierusalimului – Patriarhului Justinian al României.

Iată ce spune Sfântul Efreem Sirul despre Sfânta Cruce: <<*Pe făcătoarea de viață Cruce să o purtăm pe ușile noastre și pe frunte, și pe ochi, și pe gură, și pe piept, și pe toate mădularele noastre și să ne întărim cu nebiruita armă a creștinilor, cu biruitoarea morții, cu nădejdea credincioșilor, cu lumina marginilor pământului, cu deschizătoarea Raiului, cu supărătoarea eresurilor, cu întărirea dreptei credințe, cu păzitoarea cea mare a credincioșilor, cu lauda cea de mântuire a Bisericii.*

De aceea, iubiți creștini și creștine, să nu ne lipsim de Crucea Domnului Iisus, purtându-o în tot locul, în suflet și pe chipul nostru, în fiecare ceas și minut. Și fără dânsa nimic să nu săvârșim, ci și dormind, și sculându-ne, și lucrând, și mâncând, și bănd, și călătorind, și pe mare înotând, și râuri trecând, toate mădularele noastre cu făcătoarea de viață Cruce să le pecetluim. Și niciodată nu ne vom teme „de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucru ce umblă întru întuneric, de molima ce bântuie întru amiază”.>> (Psalmul 90, 5-6).

Dacă totdeauna, iubiți frați și surori, pe aceasta spre ajutorul nostru o vom lua, nu vor veni către noi rele și bătaie nu se va apropia de casa noastră. Că, văzându-o pe aceasta, puterile cele potrivnice se înfioară și se depărtează. Crucea, este învierea morților! Crucea, toiașul șchiopilor! Crucea, frâul bogaților și surparea mândrilor! Crucea, semn al biruinței asupra diavolilor! Crucea povățuitoarea tinerilor! Crucea, mângâietoarea scârbiților și păzitoarea pruncilor, capul bărbaților și cununa bătrânilor! Crucea, marea cuviință a împăraților și filosofia barbarilor! Crucea, temelia Bisericii, întemeierea lumii și bucuria preoților și a călugărilor îndrăzneală! Crucea, puterea celor care sunt neputincioși și doctorul bolnavilor!

Îmi aduc aminte cu bucurie multă de credința Sfântului Calinic de la Cernica. Înainte de a-și da obștescul sfârșit, a luat cu sfială Sfânta Cruce în mână și, închinându-se, sărutându-o și strângându-o la piept, a zis din toată inima sa: „*Sfântă Cruce ajută-mi!*” Așa a pornit sufletul său către Părintele Iubirii!

De la Hristos încoace, deci de 2.000 de ani, semnul Sfintei Cruci a fost descoperit pe aria întregului teritoriu al țării noastre, atât săpate în piatră, metal, lemn, în cimitire și biserici, cât și în

casele creștinilor. Crucea se poartă și azi la gât cu toată sfințenia pentru a ne ocroti și a ne feri de toate păcatele care năvălesc asupra noastră, uitând de Dumnezeu.

Crucea, semnul mântuirii noastre, se pune pe turlele bisericii, pe Sfânta Masă, pe pieptul clericilor, pe acoperișul caselor, mai ales în Transilvania, la răspântii de drum – numeroasele troițe – la fântâni și la alte așezăminte, cum ar fi acum și pe Palatul Patriarhiei, unde un vultur ține crucea în pliscul său, pentru a ne arăta la toți că este izbăvirea lumii prin Jertfa lui Hristos, dar și ca semn că neamul românesc, a învățat și învață mereu, primirea jertfei lui Iisus pentru mântuire întru suferință și răbdare multă.

Crucea, semn divin, străjuie și la capul nostru, așteptând învierea cea de obște, iar când suntem vii ne însemnăm cu cele trei degete ale mâinii drepte, spunând cu evlavie adâncă: *În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh*, ducând mâna cucernic la frunte, la furca pieptului, la umărul drept și apoi la cel stâng, spunând: *Amin*.

Cinstim Sfânta Cruce pentru că Iisus Hristos S-a jertfit ca act suprem pentru salvarea omenirii și ni s-a dat de Dumnezeu, în dar, ca să ne bucurăm atunci când facem cruce, când trecem pe lângă biserici, atunci când facem rugăciuni, când binecuvântăm pe credincioși, când sfințim apa, anafura, casele, bisericile, antimisele, troițele, Sfintele Taine, când săvârșim Sfânta Liturghie prin binecuvântare în semnul Sfintei Cruci, Pâinea și Vinul se prefac în Trupul și Sângele lui Hristos.

De aceea, rânduiala Bisericii ne cheamă să cinstim Sfânta Cruce, cântând: *Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfântă Învierea Ta o laudăm și o mărim!*

Iar la sfârșitul lumii, semnul Sfintei Cruci se va arăta mai întâi pe cer, prevestind Înfricoșata Judecată de Apoi, precum și transformarea întregului Univers: „*Atunci se va arăta pe cer semnul (Crucea) Fiului Omului (Iisus Hristos) și vor plânge toate semințiile pământului și-L vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului, cu putere și slavă multă*” (Matei 24, 30).

Să ne gătim inima și sufletul pentru a împlini porunca lui Iisus care ne zice tuturor: *„Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să Mă urmeze”* (Luca 9, 23).

Iar atunci când vin suferințele peste noi și ne încercăm, mici sau mari primejdii, să ne aducem aminte de cuvântul lui Iisus Domnul, că luarea Crucii suferințelor, în fiecare zi, este pâinea noastră cea de toate zilele.

Nimeni pe lume nu a fost ocrotit de suferințe până azi! Nimeni nu a fost fericit pe lumea aceasta, dacă nu a acceptat suferința ca un semn al prezenței lui Dumnezeu în viața fiecăruia dintre noi, știind că suferința purifică și luminează!

Toți sfinții au fost campioni ai suferinței, care au transformat, cu ajutorul Harului lui Dumnezeu, durerea în bucurie dumnezeiască.

Suferința care înalță și tămăduiește a fost, este și va fi leacul nostru de fiecare zi, rugând pe Iisus Hristos, Fiul Omului și al Suferințelor, să ne tămăduiască grabnic de toată neputința.

Să ne însemnăm corect și cu pioșenie, cu semnul Sfintei Cruci și să mărturisim pe Dumnezeu Cel în Treime laudat: *Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Amin.*

Calinic ARGEȘEANUL

Epacta: cheia calendaristică a calculării datei Paștelui

Pascalia alexandrină, de stil nou sau vechi - așezată sincron în lucrarea cultului întregii Biserici Ortodoxe, cu re-datările de câte 13 zile diferență, suprapuse peste vechile date calendaristice corespondente - funcționează pe baza unor cicluri luni-solare care pivotează diverse praguri de coincidență a fazelor lunare cu poziția ciclică a Soarelui. Aceste praguri de coincidență ar reveni în răstimpuri, dând sincronitate ciclică aceluiași poziții - potrivit graficului pascal alexandrin - după o durată de exact 532 ani. Perioada de 532 de ani rezultă din intervalul *enneakedecaeteridei* (așa cum era numit în vechime Sarosul, calculat la durata metonică de 19 ani, după care se presupune că fazele lunii revin în aceleași date lunare), multiplicat cu numărul 28, care reprezintă anii în care datele calendaristice lunare revin la poziția aceluiași zile săptămânale. S-a stabilit, de principiu, că o astfel de combinație a 28 de șiruri de câte 19 ani ar epuiza în sistem toate posibilitățile, ciclic admise, de suprapunere a aceluiași date lunare peste aceleași zile săptămânale, după care, se estimează că ciclul se repetă.

Plecând de la o astfel de supoziție, în calculul determinării datei pascale apare noțiunea de *epactă*, ca un concept calendaristic esențial, marcat de complexitate matematică și astronomică. Relevanța *epactei* rezidă în capacitatea ei de a armoniza (teoretic) ciclurile lunii cu ciclul solar, contribuind în mod semnificativ la stabilirea acurateței calendarului liturgic creștin. În termeni simpli, epacta reprezintă *numărul de zile cu care anul solar depășește anul lunar*. Un an lunar conține aproximativ 354 de zile, număr împărțit în 12 luni sinodice (a căror durată este de câte 29,530588 zile fiecare), spre deosebire de anul solar, cunoscut și ca an tropic-solar, an astronomic sau an echinocțial, care are, în medie, 365 de zile și un sfert de zi, fără aproximativ 11 minute (mai precis 365,24219, adică 365 de zile, cinci ore, 48 de minute și 46 de secunde. Această discrepanță provoacă un decalaj care necesită ajustare, rol care este preluat de epactă. Practic, epacta indică vechimea teoretică a lunii noi la începutul anului calendaristic.

Data Paștelui, sărbătoarea cea mai importantă a creștinătății, este mobilă și depinde de ciclul lunar vernal. Paștele este sărbătorit în **prima duminică de după prima lună plină care apare după echinocțiul de primăvară**. Rolul epactei aici este de a indica faza lunii la 1 ianuarie, ceea ce ajută la determinarea succesivă a lunii pline următoare. Așadar, epacta joacă un rol critic în calculul datei precise a Paștelui pentru fiecare an.

Epacta este calculată folosind tabelele metonice, ale unui ciclu de 19 ani, după care fazele Lunii se presupune că se repetă în aceleași zile ale anului solar. Totuși, Sarosul - care reprezintă momentul în care Soarele, Pământul și Luna se găsesc în (aproximativ) aceeași geometrie față de cadranul constelațiilor - nu are o durată de 19 ani, ci o durată de 6.585,32 de zile, adică **18 ani, 10 sau 11 zile și opt ore** (după cum intervalul conține patru sau cinci ani bisecți, care derivă din perioadele orbitei Lunii). În varianta tabelor pascale alexandrine, în cadrul fiecărui ciclu de 19 ani, fiecărui an i se atribuie o epactă, care poate varia între zero și 29. Aceasta se ajustează periodic pentru a corecta acumularea diferențelor dintre ciclurile lunar și solar, asigurând coerența calendaristică. Totuși, o abordare strict matematică a acestei chestiuni

demonstrează imposibilitatea realizării unui punct de conjuncție între cele două tipuri de etape - lunare și solare. Computurile pascale legate de pascalia alexandrină sunt construite pe natura acestei presupuse coincidențe petrecute la capătul a 532 de ani, tabelele fiind sistematizate în baza acelei perioade de 19 ani, care ar surprinde toate suprapunerile posibile ale Lunilor Pline Vernale peste zilele săptămânale, în cadrul a 28 de retroacțiuni succesive.

Problema acestei presupuse sincronități nu o reprezintă evidenta înmulțire factuală dintre cei doi factori (19 cu 28), ci o reprezintă întâi de toate «durata ciclicității fazelor lunare, al căror sfârșit (ar) coincide „perfect” la un interval de 19 ani tropici încheiați», pentru a putea intra mai apoi în cursa combinării acestor date cu zilele săptămânale în care urmează a pivota fazele lunare, pe parcursul repetării de 28 de ori a ciclului de 19.

Mergând din „rotunjire” în „rotunjire”, pentru a ajunge la combinația așa zis perfectă - de 532 ani - a celor două cicluri, solar și lunar, ar trebui să ignorăm diferențele de cca șapte ore și jumătate la fiecare 19 ani, ceea ce ar rezulta un minus de circa 5,8 zile pe ciclu lunar. Luând în considerare, însă, faptul că nici anii tropici nu

sunt părți întregi de zile, ci dau zecimale redistribuite la nivelul anilor bisecți, la un total de 532 de ani, în reprize de câte patru (trei comuni și unul bisect), rata de sincronitate a celor două tipuri de cicluri bazate pe încheierea perioadei tropice și a celei sinodice, va fi cu o eroare de sincronizare, per ciclu, de **două zile, zece ore, 49 minute și 8,5 secunde**.

Computiștii pascali de peste vreme s-au străduit să ducă la cea mai înaltă acuratețe combinațiile și rosturile șirurilor de date, potrivit nivelului tehnic al vremii lor. Astfel, pe bună dreptate, se consideră justificată posibilitatea ca această eroare de sincronizare a fazelor lunare la meridian, de două zile, zece ore, 49 minute și 8,5 secunde la un ciclu de 532 de ani, să nu fi fost posibil de identificat pe baza gnomonului [cadran solar antic folosit pentru a determina meridianul locului], observațiile lor fiind de-a dreptul empirice, bazate pe un instrumentar rudimentar și nu pe o tehnologie de precizie. Se dovedește, în schimb, că toate computurile pascale din antichitate și până în ultimul secol și jumătate sunt afectate de această eroare. Excepție fac tabelele pascale elaborate de astronomii de mai aproape de noi, într-o perioadă în care a fost posibilă consultarea datelor furnizate de observatoarele astronomice moderne, universitățile și institutele care au elaborat efemeridele echinocțiale și lunare mai recente.

Datorită complexității calculului, s-a recurs la întrebuițarea unor tabele specifice, pe baza cărora se face determinarea epactei fiecărui an. Numărul corespunzător epactei este esențial în procesul calculării datei pascale cu care debutează Anul liturgic, precum și a sărbătorilor legate de Paște, Înălțarea Domnului, Rusaliile și, mai departe, așezarea în succesiune a duminicilor Octoiului.

În Apus importanța epactei a fost evidențiată în modificările aduse de reforma calendaristică gregoriană din 1582, când s-a făcut o ajustare semnificativă a calculului, pentru a corecta erorile acumulate de-a lungul secolelor în calendarul iulian. Reforma gregoriană a introdus reguli suplimentare pentru epactă, urmărind să asigure o mai bună aliniere a ciclurilor lunare cu anul solar.

Epacta rămâne în tradiția și lucrarea liturgică a Bisericii un instrument esențial pentru organizarea timpului, fiind considerat ca simbol matematic al echilibrului mecanicii cerești dintre astre și pământ, timp și eternitate. Prin calibrarea cu o mai mare precizie a acesteia, precum și prin aplicarea sa corectă, va asigura pe mai departe coerența calendarului bisericesc, menținând astfel în armonie ritmicitatea anotimpurilor cu cea a sărbătorilor religioase fundamentale.

Preot Lucian GRIGORE

Vindecarea din perspectiva științei medicale și a religiei

Prof. univ. dr. Dumitru Constantin DULCAN

Vederea fără vedere

Întreb în numele științei medicale: de ce trebuie să rămână două lumi separate și indiferente una față de cealaltă - una a medicinei academice, distanțe, și alta a unor mase de oameni, mulți poate inocenți, însă alții instruiți, dar disperși că n-au găsit în medicina clasică ajutorul de care au avut nevoie și acum recurg la orice altă soluție în speranța de a avea o șansă? Sigur că la acest nivel fără pretenții se poate naște și multă mitologie, dar să ne gândim că, indiferent de nivelul de instrucție al unei persoane, nimeni nu este atât de sărac la minte, încât să spună că s-a vindecat când este bolnav.

Trebuie să observăm că vindecări „miraculoase” prin apel la religie nu s-au făcut doar aici, „pe Pământ”, ci și în „Cer”, ca să mă exprim așa. Studiul experiențelor din moartea clinică a relevat vindecări spontane, certificate de înșiși medicii curanți, prin declarații în care au descris cu documente medicale, elaborate prin internare în spitale, bolile în cauză și constatarea remisiunii acestora prin revenirea din moartea clinică. Profesorul Eben Alexander, cercetător la Universitatea Harvard, descrie odiseea sa cu remisiunea din moartea clinică după o comă de șapte zile produsă prin encefalită cu E. coli. Creierul său a plutit realmente într-o masă de puroi, iar vindecarea sa instantanee la ieșirea din comă este un „miracol”. Șansa de a supraviețui după această boală și mai ales fără sechele este constatată la un caz dintr-un milion.

Anita Moorjani, după o suferință de patru ani cu cancer limfatic, se vindecă după ieșirea din moartea clinică. Organismul său era total compromis, cu insuficiență funcțională la nivelul tuturor organelor interne, și nimeni nu i-a dat nicio șansă de vindecare. Mărturia scrisă a medicului său curant confirmă miracolul acestei vindecări.

Profesorii Raymond Moody, Pim van Lommel, Kenneth Ring descriu o mulțime de întâmplări de acest gen. Cel mai greu de înțeles mi se par a fi cazurile studiate de Kenneth Ring, ale nevăzătorilor care au afirmat că în timpul morții clinice au „văzut” ce s-a întâmplat în jurul lor, afirmații confirmate ulterior prin martori. Vom mai discuta despre acest fenomen, greu de explicat, al vederii fără vedere.

Este fără îndoială că vindecările prin religie sunt mult mai rare decât cele care se fac prin medicina științifică. Nu întrunesc criteriul probabilității statistice pentru a fi confirmate științific. Dar raritatea nu înseamnă și absența acestora, am mai spus. Pentru mine, dacă un singur om poate trece printr-un zid nevătămat, eu trebuie să caut o explicație științifică, nu să neg fenomenul pentru că nu are o relevanță statistică. Eticheta de „singularitate” pusă acolo unde nu avem o explicație nu mă satisface. Este ceva care există și am obligația să-l înțeleg.

Sunt vindecările prin religie o dovadă de existență și a altei rațiuni, dincolo de cea umană? Fără îndoială. Sunt un argument ce nu poate fi negat doar pentru că nu se explică încă prin știința de care dispunem.

Rugăciunea

Pentru mulți sceptici, rugăciunea reprezintă vorbe aruncate în vânt. Dar iată că avem acum deja o mulțime de studii științifice care demonstrează contrariul. Reiau mai jos exemple deja citate pentru a fi înțeles în context.

În SUA se uzează de practica rugăciunii pentru cei cu boli grave. Și Eben Alexander, și Anita Moorjani spun în cărțile referitoare la evenimentele pe care le-au traversat că au beneficiat de rugăciunile celor care s-au rugat pentru ei.

Eben Alexander povestește că în timp ce se afla în comă „simțea” fluxuri de energie binefăcătoare venind din partea unui grup de persoane care se ruga pentru el. A știut atunci că va avea șanse de vindecare.

La Harvard, Herbert Benson selectează două grupuri de pacienți cu același diagnostic, unul pentru studiu și altul pe post de martor. Unui alt grup de persoane din afara spitalului i se cere să se concentreze la o anumită oră pe ideea de vindecare a pacienților aflați în studiu, fără ca aceștia să știe unii de ceilalți și fără să se cunoască, timp de zece zile. Rezultatele au fost semnificativ favorabile, cei din grupul de studiu vindecându-se într-un timp mai scurt și cu o medicație mai redusă față de grupul martor.

Concluzia ce se desprinde de aici este aceea că rugăciunea nu e doar o credință naivă, ci un canal de transmitere a gândurilor noastre spre o instanță capabilă să ne răspundă favorabil. Indiferent de limbajul folosit - laic sau religios -, importantă este fervoarea, intensitatea emoției implicate în acel moment. Am avut ocazia să pot verifica ambele ipostaze și să constat funcționalitatea lor.

Gândul este o forță

Am scris deja în cărțile mele, bazându-mă pe studii proprii și pe literatura din domeniu, că **gândul este o forță**, una dintre cele mai puternice din Universul care s-a construit din gândul creator și din Lumina vie, aceea care a făcut timpul și spațiul, după cum spune Einstein.

Gândurile noastre sunt **emisii de câmpuri energetice**, forme-gând, însoțite de informația care le materializează. Am menționat că, în virtutea interconectării universale, **gândurile noastre călătoresc ca unde** până în cel mai îndepărtat „colț” de Univers, cum se exprima Werner Heisenberg.

Unde se trimit aceste gânduri? **La acele forțe din Univers capabile să rezolve solicitările noastre**. Cum se numesc ele? Așa cum le-au numit religiile. Doresc unii alte nume? Sunt liberi. Nu cuvintele contează, ci credința care le conferă puterea.

Faptul că religiile au știut de această posibilitate a contactului cu Universul cu mii de ani înaintea științei este un argument în plus pentru ele. Sunt, dacă vrem, **primele surse de cunoaștere**, și de aceea nu pot fi eludate sub acest aspect, chiar dacă, inevitabil, au avut și multe erori. Este datoria noastră să alegem grâul de neghină.

Codul etic al Universului

Un alt motiv de a pleda în favoarea religiei, cel puțin a celei creștine, este enunțarea **legii morale** pe care se sprijină Universul.

În capitolul dedicat științelor neurocognitive, am descris **codul etic al creierului**. Dacă noi suntem creația Universului care, la nivel uman, vorbește prin creierul nostru și acesta respectă un cod etic în funcționalitatea sa, atunci, prin extensia și raportarea efectului la cauză, atribuim și acestuia aceleași legități.

Vom lua ca reper aici învățătura lui Iisus, cel care pentru mine este modelul psihologic ideal al comportamentului uman. Dacă l-am fi ascultat în loc să-l răstignim, am fi avut 2.000 de ani avans în civilizație și o cu totul altă lume decât aceasta, aflată în pragul sinuciderii.

Modelul psihologic ilustrat de Iisus prin viața sa și prin învățăturile sale este fără niciun dubiu, benefic pentru sănătatea, pacea și înțelegerea rosturilor lumii.

Ceea ce ne-a lăsat Iisus ca sfaturi și învățături rezonază realmente cu datele celor mai noi științe ale timpului nostru. Au trebuit să treacă 2.000 de ani până să le putem explica științific. Oare cât timp ne va mai trebui să și respectăm ceea ce ne-a dat?

Să aducem în discuție câteva exemple. În opinia mea, Iisus ne-a lăsat două imperative supreme: **iubirea** și **iertarea**.

Contrar viziunii materialiste, cuvintele nu sunt doar simple simboluri verbale create pentru a ne putea exprima.

Repet, spunând că, odată cu cuvântul, **creierul nostru emite și un câmp de energie și informație** menit să-i dea viață, finalitate și substanță. Purtăm în permanență cu noi energia și informația gândurilor, emoțiilor și acțiunilor noastre. În funcție de semnificația lor favorabilă sănătății sau nocivă, ADN-ul nostru va construi ceea ce am gândit și făcut. Aceasta este biologia pe care nu o putem eluda. Prin efectul fizic, câmpul gândurilor noastre se va propaga sub forma undelor care îi influențează în bine sau rău, după semnificația acestora, pe semenii noștri și, de asemenea, propagate în câmpul informațional global al Universului, vom avea aceleași efecte.

Iubirea

În sensul christic, înseamnă pace, înțelegere, sănătate, fericire, vitalitate, succes în orice întreprindem.

Iubirea rezolvă toate conflictele dintre oameni, aduce vindecarea sufletului și a trupului, conferă sens existenței apropiindu-ne de finalitatea sa.

Iubirea este **forța de coeziune a lumii**.

Prin îndemnul „lubește-ți aproapele!”, Iisus anticipa, acum 2.000 de ani, conceptele fizicii cuantice și cele ale neurofiziologiei emoțiilor.

Iertarea

Este condiția bunei conviețuirii între semeni. Nu poți fi în conflict continuu cu oamenii. Conflictul înseamnă stres și stresul este sursa tuturor bolilor, a neliniștii și a nefericirii.

Conflictul nestins înseamnă ură, iar ura este în directă opoziție cu iubirea. Mai clar spus, prin chimia sa, ura purtată o lungă vreme în suflet înseamnă **cancer**. Nu este singura cauză a acestei boli cumplite, dar este una dintre ele.

Să ne cunoaștem orașul

Un colț de Rai: Biserica „Sf. Mina”

Municipiul Pitești a fost atestat documentar pentru prima dată pe 20 mai 1388, în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân. Această dată marchează începutul unei istorii bogate și interesante pentru acest oraș, iar unele monumente (din păcate, nu toate) pot fi admirate în întreaga lor splendoare și în zilele noastre.

Recent am descoperit Biserica „Sfântul Mina” cunoscută și sub numele de „Biserica Grecilor” din Pitești, monument cu o istorie bogată, având origini în anul 1564. În fapt, este un ansamblu care poartă denumirea „Buna Vestire” - „Sfântul Mina” - „Sfinții Constantin și Elena”.

Motivul pentru care această bijuterie a Piteștiului nu este foarte cunoscută ține și de faptul că se află amplasată într-o zonă rar circulată, pe o străduță paralelă cu bulevardul I.C. Brătianu.

Personal, întotdeauna am apreciat lucrurile mai bine „tănuite”, considerându-le ca o invitație de a le descoperi la pas, ca în marile orașe turistice din țară și din lume.

Am aflat că Biserica „Sfântul Mina” are în spate o istorie extraordinară. Construcția inițială s-a realizat pe vremea marelui logofăt Ioan Noroce, lângă „Ulița Boierilor” la acea vreme (astăzi, pe strada Justiției). Clopotnița a fost adăugată în anul 1712, de logofătul Hrizea și de soția acestuia, Ilinca. Între anii 1860-1863 și 1910-1912, ansamblul a fost restaurat și extins. O parte dintre chiliile ansamblului s-au pierdut în timpul acestor

intervenții. Cele rămase nu se prezintă într-o stare atât de bună, precum biserica.

Din punct de vedere arhitectural, biserica reflectă un stil tradițional cu influențe bizantine, caracterizat prin forma sa compactă, acoperișul în formă de turlă și fațada decorată simplu, dar elegant. Detaliile arhitecturale, inclusiv coloanele și ferestrele, sunt deosebite și contribuie la farmecul edificiului.

Biserica nu este doar un lăcaș de cult, ci și un simbol al continuității istorice și culturale a Piteștiului. Ea adăpostește amintiri din vremurile vechi și reflectă istoria orașului prin arhitectura sa și prin modificările care i-au fost aduse de-a lungul secolelor.

Privită dintr-o altă perspectivă, putem observa clar cele două turle octogonale, elemente caracteristice bisericilor de rit ortodox din România. Aceste turle conferă bisericii un aspect monumental și subliniază importanța sa ca loc de cult. Fațada laterală constă în ziduri solide, împodobite cu un decor simplu, sobru, dar impunător. În partea frontală, pridvorul este susținut de coloane solide, care adaugă eleganță și robustețe structurii. Detaliile sculptate în piatră sunt tipice arhitecturii religioase românești.

Gardul verde care înconjoară biserica și vegetația din jur oferă un contrast plăcut cu albul pereților și adaugă un aer de serenitate locului. Această verdețură contribuie la crearea unui mediu liniștit și spiritual. Prezența steagului național lângă biserică subliniază nu doar rolul religios al acesteia, ci și importanța sa ca monument de patrimoniu național.

Această perspectivă evidențiază și mai bine grandioarea Bisericii „Buna Vestire” - „Sfântul Mina” - „Sfinții Constantin și Elena”. Valoarea sa arhitecturală, cât și cea istorică, este inestimabilă. Vă invităm și pe voi să descoperiți acest monument care nu doar că rezistă trecerii timpului, ci este un reper esențial în istoria municipiului Pitești.

G. OLTEANU

Proiect-pilot, derulat exclusiv la Pitești

Recent a fost pus în funcțiune sistemul de încălzire centralizată cu panouri solare și cazane, un **proiect pilot derulat exclusiv la Pitești**. Sistemul a fost implementat de *Termocalor Pitești*, în punctul termic CT 206 din zona **Eremia Grigorescu**. Valoarea investiției se ridică la aproximativ 200.000 lei, însă calculele specialiștilor indică faptul că amortizarea cheltuielilor se va face în câteva luni. 124 de apartamente vor beneficia de reduceri semnificative la consumul de apă caldă, pe timp de vară, și la căldură, în anotimpurile friguroase. Sistemul va funcționa în paralel cu cel existent, fără a-l influența negativ.

Mai multe detalii ne-au fost prezentate de către **Gheorghe Barica**, directorul *Termocalor Confort S.A.* La inaugurare a participat și primarul municipiului Pitești, **Cristian Gentea**, care s-a implicat efectiv și a ajutat angajații *Termocalor* la montaj. Edilul-șef are mare încredere că proiectul va fi unul de succes și, cu timpul, se va extinde la nivelul întregului municipiu.

Principalele avantaje sunt următoarele: reducerea subvenției; reducerea prețului energiei pentru apa caldă la client; reducerea costurilor privind consumul de gaze pentru producerea apei calde pe timpul verii; reducerea costurilor privind consumul de gaze, ținând cont de aportul de căldură pentru producerea energiei termice, în perioada de iarnă; reducerea prețului energiei termice la client în urma aportului termic produs de panourile solare; reducerea consumului de energie electrică în urma utilizării panoului fotovoltaic; recuperarea investiției, în valoare de 170.000 de lei (plus TVA), într-un timp relativ scurt: 271 de zile; costuri reduse de mentenanță.

După monitorizarea și evaluarea eficienței acestui proiect pilot, Primăria municipiului Pitești intenționează să extindă acest sistem inovativ la nivelul întregului oraș, prin solicitarea și accesarea fondurilor nerambursabile – guvernamentale sau europene.

Următoarea zonă pe care o are în vedere municipalitatea este strada Oituz din cartierul Războieni. Aici vor fi deservite opt blocuri cu un număr total de 500 de apartamente.

G.O.

Mica publicitate

Vânzări CASE

Vând gospodărie în zona metropolitană lângă Pitești, compusă din:

- Casă bătrânească nelocuibilă

- Magazie 30 mp

- Casă nouă 130 mp, 6 camere + mansardă, baie, centrală termică, gaze, apă curentă și puț, fosă septică, curent 380 și 220, livadă cu teren de 9600 mp.

Preț la vizionare.
Tel. 0775 192 942

Vând casă 4 camere Câmpulung-Muscel, 98 m.p. Suprafață utilă 206 m.p., cu 3213 m.p. teren. Disponibilă imediat. Un plus de informații, la tel. 00 33 64 34 12 091 și 07 57 79 92 82.

Licitație publică

„COMPANIA NAȚIONALĂ CĂI FERATE „CFR” SA
SUCURSALA REGIONALĂ DE CĂI FERATE CRAIOVA

Reg.Comertului :J/16/1063/2003, C.U.I. 15603417

Sediul: Localitatea Craiova, Bd. Decebal nr. 1, Jud. Dolj

Organizează în data de **11 octombrie 2024, ora 10,00** la sediul Sucursalei Regionale de Căi Ferate Craiova situat în localitatea Craiova, b-dul Decebal, nr.1, licitație publică, deschisă, cu strigare, pentru închirierea de locații (spații și terenuri) în vederea desfășurării de activități comerciale, de producție, depozitare, prestări servicii și spații publicitare situate pe raza stațiilor CF: Alexandria, Caracal, Costești, Craiova, Curtea de Arges, Calimanesti, Dragasani, Drobeta Turnu Severin, Dr.Tr. Severin Est, Ecaterina Teodoroiu, Golesti, Meri, Motru, Olteni, Pitești, Piatra Olt, Radoiesti, Roșiori Nord, Slatina, Schitu Golesti, Rm.Valcea, Rm.Valcea Est, Turnu Magurele, Târgu Jiu.

Pentru detalii privind locația (amplasarea, suprafața, destinația, tariful minim de pornire al licitației, contravaloarea taxelor necesare a fi achitate pentru participare la licitație), vă puteți adresa la sediul Sucursalei Regionale CF Craiova tel. 0351-403230 sau puteți accesa site-ul, Anunturi - Inchirieri/Vanzari 2024 - Regionala CF Craiova - Inchirieri 2024.

Documentația pentru înscrierea și participarea la licitație respectiv: caietul de sarcini, instrucțiunea pentru ofertant și contractul cadru de închiriere, pentru fiecare locație, se procură (contra cost-150 lei) de la sediul Sucursalei Regionale CF Craiova - Divizia Comercială - Serviciul Afaceri Patrimoniale, situat în localitatea Craiova, b-dul Decebal, nr.1, etaj IV, cam.409, de luni până joi: 8.30-16.00 și vineri: 8.30-13.00.

Documentația necesară pentru înscrierea și participarea la licitație trebuie să cuprindă obligatoriu documentele menționate în instrucțiunile pentru ofertant, redactate în limba română, în plic precum și achitarea taxelor prevăzute în instrucțiunile pentru ofertanti.

Depunerea documentației pentru înscrierea și participarea la licitație se poate face în fiecare zi de luni până joi între orele 8.30-16.00 și vineri între orele 8.30-13.00 până pe data de **8 octombrie 2024, ora 16,00** la sediul Sucursalei Regionale CF Craiova - Divizia Comercială - Serviciul Af. Patrimoniale, situat în localitatea Craiova, b-dul Decebal, nr.1, etaj IV, cam. 409.

Concurs angajare

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare în Silvicultură „MARIN DRĂCEA” - BAZA EXPERIMENTALĂ MIHĂEȘTI în conformitate cu prevederile Legii nr. 319/2003, OUG nr.59/2000, H.G. nr.318/2015 și ale Legii nr.53/2003 - Codul Muncii, organizează în data de **10.10.2024, "concurs"** pentru ocuparea unui post de „muncitor necalificat în activitatea de exploatare forestieră” (COR 921502) și a unui post de „secretar”(COR 412002) pe durată nedeterminată, cu locul de muncă la Baza Experimentală Mihăești. Concursul se va desfășura potrivit Metodologiei privind încadrarea în muncă și promovarea în funcții din aparatul central al I.N.C.D.S. "Marin Drăcea" și din cadrul subunității acestuia în vigoare și va consta în probă scrisă și practică.

Dosarele pentru înscriere la concurs se depun la sediul Bazei Experimentale Mihăești până la data de 07.10.2024, orele 16,00.

Concursul se va desfășura la sediul Bazei Experimentale Mihăești, în data de 10.10.2024, începând cu ora 09,00 și va consta în următoarele etape: proba scrisă (test grilă) și proba practică.

Detalii privind condițiile generale de participare la concurs, conținutul dosarului, bibliografia, vor fi afișate la avizierul unității iar alte relații suplimentare se pot obține la sediul Bazei Experimentale Mihăești, tel. 0248560001; fax 0348100261.

DIVERSE

Vând televizor marca Sanyo, 2 mese capacitate de sevre 8 persoane, fiecare, frigider marca Arctic, boiler nou 50 litri, 2 paturi supraetajate, 6 uși noi de interior, un fotoliu, masină de spălat Whirlpool. Prețuri negociabile. Detalii la numărul de telefon 0744. 193. 844

ÎNCHIRIERI

Ofer spre închiriere apartament cu 2 camere, etaj 1, vizavi de Primăria Pitești, pe termen lung sau în regim turistic minim 2 săptămâni. Pretabil pentru firmă sau birou. Detalii la numărul de telefon 0744. 193. 844

PIERDERE

Pierdut R.U.C., societatea LUCA SOLAR PROJECT SRL, CUI 44354190. Se declară nul.

Locuri de muncă

S.C. SELCA S.A. angajează operator dispecer la stația de betoane Pitești. Experiență - minimum un an. Pentru mai multe detalii vă așteptăm la sediul nostru din Pitești, str. Depozitelor, nr.12 sau la nr. de telefon 0724.447.691.

Caut femeie pentru îngrijire la domiciliu, de preferat cu prezență permanentă, program de lucru de luni până vineri. Detalii suplimentare la nr. de telefon 0749.843.372.

Angajează menajeră, program permanent. Tel. 0742.171.777.

S.C. ELEMENT WEB SHOP S.R.L angajează ÎNGRIJITOR SPAȚII HOTELIERE - cod COR 911202, LUCRĂTOR BUCĂTĂRIE - cod COR 941201; AJUTOR OSPĂTAR - cod COR 513101. Tel: 0748.780.595.

Caut femeie pentru îngrijire bolnavă de 94 de ani, în Pitești. Tel. 0723. 250.531.

S.C. ELEMENT WEB SHOP S.R.L angajează ÎNGRIJITOR SPAȚII HOTELIERE - cod COR 911202, LUCRĂTOR BUCĂTĂRIE - cod COR 941201, AJUTOR OSPĂTAR - cod COR 513101. Tel: 0748.780.595.

Angajează croitoreasă cu experiență. Telefon 0722.463.931.

S.C. CENTRUM CONSTRUCT BETON ANGAJEAZĂ PENTRU POSTUL DE OPERATOR CALCULATOR ÎN LOCALITATEA MIHĂEȘTI, JUDEȚUL ARGEȘ. PENTRU MAI MULTE DETALII: OFFICE@SELCA.RO SAU LA NR. DE TELEFON 0724.447.691.

ALBERT COMIMPEX SRL, cu sediul în Cătanele 32 B, Argeș angajează mecanic auto - un post, femeie de serviciu - un post, conducător auto pentru autoutilitare mai mici de 3,5 t - două posturi. Relații la telefon 0722.35.90.35.

ALBERT COMIMPEX CASA DE EXPEDIȚIE SRL, cu sediul în Pitești, angajează femeie de serviciu - un post. Relații la telefon 0745.349.500.

Caut medic dentist pentru a lucra în Anglia, în apropiere de Londra. Necesită cunoștințe minime de limba engleză. Tel. 00447971260824.

ALBERT COMIMPEX SRL, cu sediul în Cătanele 32 B, Argeș angajează mecanic auto - un post, femeie de serviciu - un post, conducător auto pentru autoutilitare mai mici de 3,5 t - două posturi. Relații la telefon 0722/35.90.35.'

ALBERT COMIMPEX CASA DE EXPEDIȚIE SRL, cu sediul în Pitești, angajează femeie de serviciu - un post. Relații la telefon 0745/349.500.

Angajează muncitor necalificat pe perioadă nedeterminată. Tel: 0766.905.147.

Angajăm persoană pentru contabilitate primară, la Balastiera Mihăești, jud Argeș. Se cere un minimum de experiență. Pentru mai multe detalii sunați la nr. de telefon 0723.504.078.

SC ENERGMONTAJ GRUP SRL angajează dulgheri cu experiență. Relații la tel: 0741.237.909.

Angajează femeie sau cuplu, pentru curățenie casă și grădină, 120 Ron/persoană/zi.

Telefon:0753.148.369.

Firmă de construcții angajează muncitori calificați în următoarele domenii: lăcătuși, mecanici, sudori, dulgheri, fierari betonisti, finisori.

Telefon persoană de contact:

0752.222.100.

S.C. CONFLOAR S.R.L ANGAJEAZĂ 10 MUNCITORI NECALIFICAȚI. Telefon: 0756.971.039.

Restaurant, caută zilieri pentru bucătărie (ajutor de bucătar, spălător vase). Relații la tel. 0745073087.

SC ANGAJEAZĂ INSTALATORI ȘI NECALIFICAȚI, PERIOADĂ NEDETERMINATĂ, SALARIU ATRACTIV. TEL. 0722978018.

ANUNȚ PUBLIC PRIVIND DECIZIA ETAPEI DE ÎNCADRARE

BAZA EXPERIMENTALĂ MIHĂEȘTI, titular al planului "Amenajamentul silvic al Bazei Experimentale Mihăești, SE I RÂUL TÂRGUL ȘI UP XI HULUBA" pe raza următoarelor unități administrativ-teritoriale: Țițești, Stâlpeni, Vulturești, Aninoasa, Băilești, Mihăești, Coșești, Dârmănești, Schitu Golești, Godeni, Mioarele, Poienarii de Muscel, Davidești, Hârțiști și Câmpulung, din județul Argeș, anunță publicul interesat asupra luării deciziei etapei de încadrare - necesită parcurgerea procedurii de evaluare de mediu, necesită parcurgerea celorlalte etape ale procedurii de evaluare adecvată și se va supune procedurii de adoptare cu aviz de Motivele care au stat la baza luării deciziei:

- Consultarea membrilor C.S.C.;

- Prevederile H.G., nr. 1076/2004 - privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;

- Pe parcursul delurării etapei procedurii de reglementare, publicul a fost înștiințat asupra depunerii solicitării avizului de mediu, prin anunțuri repetate de presă. Nu s-au înregistrat reacții negative din partea publicului referitoare la planul mai sus menționat.

Informațiile privind potențialul impact asupra mediului al proiectului propus pot fi consultate la sediul APM Argeș din Pitești, str. Egalității nr. 50A în perioada (10 zile de la publicare). Observațiile publicului se primesc zilnic, sub semnătură și cu date de identificare la sediul APM Argeș, str. Egalității nr. 50A în perioada (10 zile de la publicare).

SERVICII DE ZUGRĂVELI RAPIDE. TEL. 0786.277.287

O tânără din Argeș lansează „nepublicat.” - un buchet de emoții

cartea. Procesul de scriere a fost unul lung, dar ușor și terapeutic pentru că toate poeziile mele sunt inspirate din povești reale pe care eu le-am trăit; sunt emoțiile mele puse pe hârtie, pentru a-mi fi mai ușor să le procesez și să le gestionez. A fost ceva natural, nu am scris niciodată cu gândul că trebuie să umplu o carte. Multe dintre poezii sunt cuvinte pe care am simțit să le spun unor oameni din viața mea, dar pe care nu am avut curajul sau ocazia să le rostesc.

-Ce înseamnă „nepublicat.”?

-Numele cărții a fost o decizie grea. Cu doi ani înainte să încep efectiv procesul de publicare, când ideea de a tipări acest volum era doar un gând care, sincer, îmi dădea fiori - pentru că nu m-am simțit niciodată confortabil să îmi expun vulnerabilitatea - am decis să ies puțin din zona de confort și să lucrez cu frica de a fi judecată pentru sensibilitatea mea. Și am făcut o pagină pe *Instagram*, unde postam fragmente din poeziile mele. Am ales să numesc pagina „nepublicat” pentru că, la momentul respectiv, poeziile mele erau nepublicate și credeam că așa vor rămâne.

Când cartea a prins contur și a trebuit să aleg un nume pentru ea, după mai multe variante la care am renunțat din diverse motive, am ales să o numesc „nepublicat.” cu „ne” scris italic pentru că, în ciuda a ceea ce am crezut ani de zile, acum sunt publicate. Dar și pentru că în carte am inclus una dintre poeziile unui prieten care nu mai este printre noi și care nu a avut șansa să își publice propriul volum de poezie.

- Dacă ar fi să alegi un singur pasaj din carte pe care să ni-l împărtășești, care ar fi acela?

- Este o întrebare foarte grea pentru că fiecare vers din carte înseamnă ceva pentru mine, dar o să aleg o poezie care îmi place foarte mult pentru că este despre artă în toate formele ei, iar pentru mine arta este ceva fără de care m-aș simți incompletă și neînțeleasă.

Artă

Sculptez în inimi frânte,

Fac artă din durere,

Din cioburi fac vitralii,

Scriu versuri din tăcere.

Pictesz pe ziduri albe

Stele, cu amintiri,

Și-aștern pe portative

Gama „dezamăgiri”.

Înmoi penița-n lacrimi

Și conturez o hartă

A lumii noastre gri,

Împachetată-n artă.

Developez în umbră

Fotografii, să știți

C-a existat un secol

Cu oameni fericiți.

- Povestește-ne despre ziua în care cartea „nepublicat.” a ajuns să fie... publicată.

- Evenimentul de lansare am ales să îl organizez pe 24 martie 2024, chiar de ziua mea, când am împlinit 24 de ani. Am fost extrem de emoționată pentru că în sală au fost prezenți cei mai importanți oameni din viața mea: părinții mei, sora mea, fosta mea învățătoare - doamna Aura Constantinescu, psihoterapeuta mea și toți prietenii mei de suflet. A fost foarte emoționant pentru că a fost prima dată când mi-am expus vulnerabilitatea unui public și, mai ales, pentru că, după zece ani în care am visat la ziua aceea, în sfârșit țineam în mână cartea mea. Susținerea celor dragi m-a copleșit. Am dat atât de multe autografe încât, la un moment dat, parcă nu mai știam să scriu.

La finalul evenimentului am rămas la petrecerea de ziua mea unde, recunosc, am simțit să beau câteva pahare în cinstea cărții, dar și în cinstea mea pentru că am avut curajul să fac pasul ăsta.

- Ce reacții ai primit de la primii cititori?

- Multe dintre persoanele care mi-au citit deja cartea știau o parte dintre poeziile publicate și m-au și motivat să o public. Au fost oameni care mi-au spus că „nepublicat” i-a făcut să plângă, alții mi-au spus că s-au regăsit în foarte multe dintre versurile mele și asta m-a bucurat foarte tare pentru că este exact ce îmi doream să reușesc cu această carte. Dar cel mai mare fan al cărții mele rămâne mama și de la ea am primit cel mai frumos feedback: a citit-o de trei ori într-o săptămână!

- De ce ar trebui ca oamenii să cumpere această carte?

- Nu spun că oamenii ar trebui să cumpere această carte. Cred, mai degrabă, că o pot cumpăra doar dacă vor să descopere niște emoții profunde pentru că, așa cum îmi place mie să o prezint, „nepublicat” este o manifestare a slăbiciunii, este un buchet de emoții. Sunt părți din mine puse pe hârtie și sunt convinsă că sunt trăiri care se regăsesc în fiecare dintre noi. Momentan cartea este disponibilă doar în librăria „Andra Domino” din Curtea de Argeș sau

în mediul online, pe pagina de Instagram @nepublicat. În curând, va fi disponibilă și pe site-urile marilor librării din țară.

- De unde pornește pasiunea ta pentru scris?

- Ce mă bucur că m-ați întrebat asta! Este o poveste foarte drăguță și pe care o spun de fiecare dată cu emoție și cu mare drag. În primul rând, cred că am moștenit pasiunea asta de la mama pentru că și ea a scris poezie în adolescență. Eu am descoperit pasiunea asta întâmplător în clasa a II-a, când doamna învățătoare Aura Constantinescu mi-a dat ca temă să formulez propoziții cu câteva cuvinte, cuvinte pe care eu le-am integrat într-o poezie. Când am predat tema, a doua zi la școală, am uimit-o pe doamna învățătoare! A fost foarte impresionată de ce am scris și a trimis poezia mea la revista „Cutezătorii”, foarte celebră la acea vreme. Poezia a apărut în următorul număr al revistei, lucru care pentru mine a fost o mare validare. Am înțeles că fac bine ce fac și am continuat să scriu poezii despre natură până mai târziu, în adolescență, când am găsit în scris un adevărat refugiu, un fel de terapie, unde îmi descărcam cele mai profunde trăiri. De atunci și până în prezent am scris peste 200 de poezii și continui să scriu ori de câte ori simt nevoia.

- Ai în plan și alte cărți?

- Momentan nu mai am niciun plan în direcția asta, așa cum nici „nepublicat” nu a fost un plan. Voi continua să scriu și, cel mai probabil, voi simți din nou, la un moment dat, nevoia să împărtășesc gândurile și emoțiile mele, iar atunci cu siguranță voi mai lansa încă un volum. Dar, momentan, nu mai am nicio carte în plan, doar las inspirația să își facă treaba.

- Care sunt dorințele tale pentru viitor?

- Dacă ne referim la carte, îmi doresc să ajungă la oamenii care au nevoie să citească acele rânduri și îmi doresc să îi inspire și pe alți scriitori să își publice gândurile. În plan personal îmi doresc să am inspirație să scriu cât mai mult și să nu uit că nu doare să recunoști că ești sensibil, să am în continuare curaj să îmi public poeziile și să fac din durerea mea alinare pentru alți oameni. Îmi doresc să continui să fac stand-up, să continui să mă implic în cauze sociale și să mă autodepășesc zilnic pentru că, după succesul de la *iUmor* și după publicarea cărții, simt că pot mult, foarte mult.

Olga ANDRONACHI

Mihaela Pripici, cunoscută și ca „Pripici” în mediul online, are 24 de ani și s-a născut la Curtea de Argeș. În 2020, tânăra a participat pentru prima oară la „iUmor”, intrând în platoul de televiziune cu trac de scenă și de camere. Dar a învățat că, dacă ai răbdare, cei mai mari demoni îți pot deveni cei mai buni prieteni. În 2023, Pripici a câștigat sezonul 14, la aceeași emisiune de umor.

Argeșeanca a absolvit Facultatea de Geografie și Comunicare Mediatică și Publicitate, la Facultatea de Jurnalism din București, iar în cadrul Atelierelor „Ilbah”, a urmat un curs de editor de imagine. Tânăra este și vicepreședinte al Asociației „Aluziva” și a adăugat în palmares titlul de „Voluntarul anului”.

Recent, Pripici și-a lansat propria carte de poezii. Se numește „nepublicat.” și reprezintă un nou capitol din cariera tinerei prin care își exprimă pasiunea pentru scris și artă. Mai multe ne dezvăluie în următorul interviu.

***

- Cum și când ți-a venit ideea publicării unei cărți?

- Mai întâi a fost cartea și abia apoi ideea de a o publica. Încă de când aveam opt-zece ani, în timpul liber stăteam în camera mea și simțeam că trebuie să fac ceva, un soi de artă prin care să mă exprim și, totodată, ceva ce să dau mai departe altor oameni. Se simțea ca o nevoie, ca setea sau foamea, dacă vreți, nu ca un vis. Am început să desenez, dar am simțit că nu e ceea ce caut. Apoi am început să scriu versuri și nu m-am mai oprit niciodată. După zece ani, în care am adunat sute de poezii în notițe și agende, am simțit că trebuie să le dau mai departe și ca parte a procesului meu de vindecare, dar și pentru că pe mine, personal, mă ajută să mă regăsesc în versurile altor scriitori sau cântăreți; simt că nu sunt singura care experimentează acele emoții, mă simt înțeleasă.

-Cum a decurs procesul de scriere a cărții?

-Așa cum spuneam, mai întâi au fost poeziile și abia anul acesta a apărut